

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS-SATURDAY – LAPKRIČIO-NOVEMBER 27, 2021 • Vol. CXII NR. 93

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

DRAUGAS

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-24-2021

Nuteikime širdis gerumui

Prasmingos ir džiugios Padėkos dienos!

Viena prasmingiausių Amerikos švenčių, ko gero, turinčių giliausias tradicijas, galime laikyti Padėkos dieną. Nors, kaip žinome, šios šventės simboliu yra laikomas kalakutas, o daugelis ją ir vadina Kalakuto diena, vis dėlto, mes įžvelgiame kur kas gilesnę šios dienos tradiciją ir prasmę – būti dėkingu. Dažniausiai – už pagalbą, pasiaukojimą, kuris, dovanotas kitam, sukuria stebuklą.

– 3 psl.

Vunderkindas iš Vilniaus

Kiek genijų pasauliui padovanojo Lietuvos žemė? Vienas jų žvelgia iš šio 1920 metais daryto portreto, kurį mūsų laikais skaitmeniniu būdu nuspalvino austrų fotografas Mario Unger. Tai – smuikininkas virtuozas Jascha Heifetz, savo pirmuosius žingsnius žengęs Vilniuje.

– 10 psl.

Po rudenio dangum žvaigždėtu – iš širdies į širdį

Šeštadienį, lapkričio 20 d., prie Jaunimo centro rūmų rikiavosi automobiliai, o pasipuošę žmonės skubėjo į visais langais šviečiančio pastato vidų. Čikagos teatro sambūris „Žaltvykslė“ ir jungtinės pajėgos sukvietė tautiečius į neeilinę šventę – spektaklio premjerą „Po rudenio dangum žvaigždėtu“, skirtą poeto Pauliaus Širvio 100-osioms gimimo metinėms (rež. Ilona Čiapaitė, scenarijaus autorė – klaidietė Kristina Blockytė-Naujokė).

– 4 psl.

GANYTOJO ŽODIS

Ko Viešpats prašo...

BR. AURELIJUS GRICIUS OFM

Bus ženklų saulėje, mėnulyje ir žvaigždėse, o žemėje blaškysis sielvarto slegiamos tautos, jūrai baisiai šniokščiant ir šėlstant. Žmonės sustings iš baimės, laukdami to, kas turės ištikti pasaulį, nes dangaus galybės bus sudrebintos. Tada jie išvys Žmogaus Sūnų, ateinantį debesyje su jėga ir didžia šlove. Kai tai prasidės, atsitieskite ir pakelkite galvas, nes artėja jūsų atpirkimas".

Saugokitės, kad jūsų širdys nebūtų apsunktintos nesaikingumo, girtavimo ir gyvenimo rūpesčių, kad toji dieva neužkluptų jūsų netikėtai. It žabangai ji užgrius visus žemės gyventojus. Todėl visą laiką budėkite ir melskitės. (Lk 21:25-28, 34-36)

„Adventas – tai didingas metas, sujungiantis kūrinių skausmo raudą ir Viešpaties atėjimo garbę. Tai laikas, kuomet mums reikia pasistengti pažvelgti aukščiau ir toliau, parodant dėmesį tam, kas vyksta mumyse ir aplink mus.“ – Mons. Adolfas Grušas

Brangūs broliai ir seserys Kristuje!

Pradedame naujus liturginius metus. Popiežius Pranciškus, kreipdamasis į minią Santakos parke Kaune, pabrėžė: Iš naujo turime savęs klausyti: ko Viešpats iš mūsų prašo? Kas tos periferijos, kurioms labiausiai reikia mūsų buvimo, idant ten atneštume Evangelijos šviesą?"

Advento sekmadieniais mus lydės skaitiniai iš evangelijos pagal Luką. Adventą pradedame Jėzaus perspėjimu – artėja didelės krizės metas, romėnai apguls miestą, daugelio lauks smurtinė mirtis arba tremtis. Jeruzalė nebebus žydų pasididžiavimas; ji bus pagonių užgrobtą ir išniekinta.

Tai įvyko praėjus 40 metų po Jėzaus pranašystės apie artėjančias nelaimes. Žydų istorikas Juozapas Flavius rašo, kad apgultame mieste buvo apie milijonas žmonių, kurių didžioji dalis buvo atvykę švęsti Velykų. Apgultis truko penkis mėnesius ir galiausiai Romos kariuomenė įveikė gynybą ir miestą sugriovė. Žmonės badavo; kad išgyventų netgi valgė savo kūdikius, ko vojo vieni su kitais dėl nešvaraus maisto likučių, dėl politinių nesutarimų, dėl drabužių. To pasėkoje daugybė žydų žuvo ne tik nuo užkariautojų, bet ir nuo savo tėvynainių rankos.

Jėzus išpėja savo pasekėjus apie ženklus skelbsiančius pabaigą: šventyklos griūtį, lėmusią žydų tautinio gyvenimo pabaigą, netikrus pranašus ir netgi kosmines katastrofas. Šventykla buvo Dievo buveinė žemėje. Kai romėnų kareiviai prasiveržė pro Jeruzalės miesto sienas ir skverbėsi į šventyklos teritoriją, gynėjai užsidarė šventykloje, tikėdami, kad Dievas tikrai neleis, kad pagonių kariuomenė išniekintų jo šventą vietą, tačiau labiau suklysti jie negalėjo. Šventyklos nebeliko.

Sunaikinus šventyklą, baigėsi aukos, laidavusios žmonėms galimybę priartėti prie Dievo. Pasibaigus aukojimui, baigėsi ir kunigystė. Pasibaigus kunigystei, baigėsi religinis gyvenimas, prasidėjęs nuo Mozės ir Aarono. Daug buvo manančių, kad su šventyklos pabaiga atėjo ir pasaulio pabaiga.

Jėzus kalba apie Šventyklos sunaikinimą, pateikdamas kosminės katastrofos vaizdą. Evangelistas Lukas naudoja pranašams būdingą kalbą: „Bus ženklų saulėje, mėnulyje ir žvaigždėse, o žemėje blaškysis sielvarto slegiamos tautos, jūrai baisiai šniokščiant ir šėlstant.“ Panašiai skelbia ir Izaijas, kalbėdamas apie Babilono ir Edomo žlugimą.

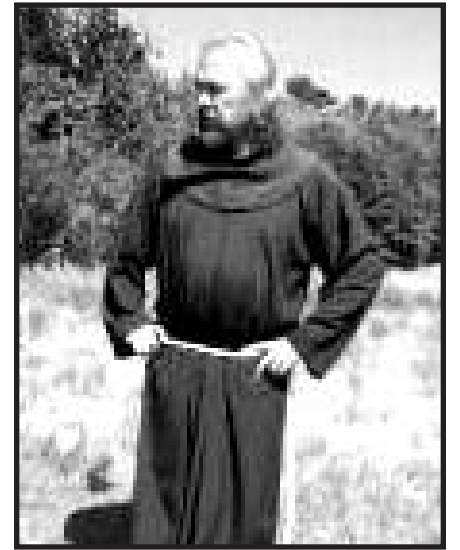
Jėzus aiškina mokiniams, kokios laikysenos jie turi siekti užklupus negandoms: *Visą laiką budėkite ir melskitės, kad būtumėt palaikyti vertais išvengti visko, kas įvyks, ir stoti prieš Žmogaus Sūnų* (Lk 21, 36). Kiekvienas žydas žodžius apie „Žmogaus sūnaus atėjimą“ turėjo suprasti kaip Daniliaus pranašystės išsipildymą – laiką, kai tikrieji Dievo žmonės bus po kančių išgelbėti nuo „žvėrių“ – juos engusių pagonių tautų. Ši pranašystė vaizduoja didžiulę teismo sceną, kurioje Dievas, teisėjas, pasisako už savo tautą, „žmogaus sūnų“, ir prieš nuožmų jį „žvėrį“. *Aš mačiau nakties regėjime dangaus debesimis ateinantį tarsi žmogaus sūnų. Jis buvo privestas prie Amžinojo. Jam buvo duota valdžia, šlovė ir karalystė, kad visų kalbų tautos ir giminės jam tarnautų. Jo valdžia – amžina valdžia, kuri nesibaigs, ir jo karalystė – nesunaikinama!* (Dan 7,13-14).

Evangelisto Luko pateiktą nelaimės ženklų aprašymą galima suprasti kaip pažadą, kad, kai Jeruzalė bus nuversta, nes priešinosi jo žiniai, ateis Jėzus ir jo žmonių išteisinimas – ženklas, kad jis tikrai sėdi savo Tėvo dešinėje Dangaus karalystėje. (žr. 20.42-43). Apaštalų darbuose Lukas kalba apie Jėzaus „antrąjį atėjimą“ (Apd 1,11), tačiau čia kalbama apie Jėzaus išteisinimą ir

jo žmonių išgelbėjimą nuo engėjų.

Jeruzalė atmetė Jėzaus skelbtą Gerąją Naujieną apie prisiartinusią Dievo karalystę ir buvo sunaikinta. Jėzus yra paskutinis pranašas. Palyginime apie vynininkus skaitome: *Tada vynuogyno šeimininkas tarė: „Ką man daryti? Pasiūsiu savo mylimąjį sūnų, gal pamatę jie gerbs jį?“ Bet, išvydę sūnų, vynininkai ėmė tartis tarpusavyje: „Tai paveldėtojas. Užmuškime jį, kad mums atitektų palikimas“. Jie išmetė jį iš vynuogyno ir nužudė. Ką gi su jais darys vynuogyno savininkas? Jis ateis ir iššudys tuos vynininkus, o vynuogyną atiduos kitiems.* (Lk 20, 13-16).

Mums Jeruzalės sunaikinimas – didelio pagoniško žiaurumo aktas – yra toli praeityje ir mes neįvelgiame jo svarbos; tuo labiau kad žinome kiek daug krizių patyrė krikščionių bažnyčia. Tačiau čia esama panašumo: mes skelbiame evangeliją ne mažiau priešiškam pasauliui, kuris jos nepriima, kaip ir Jeruzalė nepriėmė Jėzaus mokymo. Mūsų pareiga perspėti savo amžininkus, kad Dievo kvietimo atmetimas gali sukelti nelaimę. Svarbiausia turime ugdyti kantrybę. Turime melsti jėgų, kad išvertume. Kartais akys merksis iš nuovargio; dvasinio,

psichinio, emocinio ir fizinio išsekimo, bet reikia stengtis likti budriems. Mūsų kova ne jaudinantis mūšis, kai šokteli adrenalinas ir plasnoja vėliavos, bet pastovi malda ir viltis, nuolatinis gilinimasis į Šv. Raštą, sakramentinis gyvenimas ir nesiliaujantis evangelijos liudijimas pasauliui. Štai kas svarbu; štai kodėl kantrybė yra Dvasios vaisius. Perskaitykite istoriją dar kartą. Priminkime vieni kitiems, ką pasakė Jėzus. Ir budėkime.

Lietuvos Tigras iškeliaivo

Eidamas 97-uosius metus lapkričio 23 dieną mirė partizanas Juozas Jakavonis-Tigras.

Bet jauskim ir toliau: yra prie brolių kapo tvirtasis Tigras, senasis Juozas Jakavonis, tebestovi greta ir

Priešas ateina ir skabo Laisvės karius. Dabar iškirto Tigrą. O būdavo taip teisinga matyti kai kada Jį tai Rasose, tai Antakalnyje, net Seime, ir tuo pačiu – senąją partizanų kariuomenę. Ištvėrusią žeminėse ir kartogose, nugalėjusią su Kovo 11-osios Sąjūdžiu ir toliau stovinčią sargyboje.

Nelyginant regėjime Antano Kraujelio gyvą priesaką: liudyti ir liudyti vaikstant po neužkariaujamus miškus: dar esame, dar yra Lietuva!

Taip tarp savęs matydavom Tigrą – uniformuotą, pasitempusį, su garbės ženklais ir negestanciai ištikimybės Tėvynei liepsnele. Dabar jau tik dairysimės – o kur Jis, ne jau neatėjo?

Juozas Jakavonis-Tigras.

BNS nuotr.

nesitraukia. Tik atilsio jau reikia net paskutiniams. Garbė ir dėkingumas telydi jų atminimą.

Vytautas Landsbergis, Pirmasis atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

| Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

| Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

| Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

| Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

El. svetainė –

Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Autorių nuomonė nebūtinai sutampa
su leidėjų ir redakcijos nuomone.

Padėka už gerumą, kuris gelbsti gyvenimus

Neretai vienu žmonių parodytas gailėstingumas ir dosnumas gali nulemti rytojų tų, kuriems ši pagalba reikalinga. Ar dažnai susimąstome, kaip gali pasikeisti kito žmogaus gyvenimas, jeigu jiems ištiesime pagalbos ranką? Ir visai nesvarbu, ar aukojate savo laiką, ar materialinę paramą, svarbu, kad prisidedate prie kito žmogaus gerovės.

„Chicago Mothers Foundation“ skaičiuoja jau dešimtus savanoriavimo metus. Tiek laiko mes dalyvaujame geranoriškoje veikloje, kurios esmė – skubėti į pagalbą ne tik nelaimę patyrusiam mūsų bendruomenės nariui, bet ir visokeriopa paremiant sunkiai sergančius Lietuvos vaikus. Kadaiše mažą būrelį mūsų, savanorių moterų, suvienijo bendras tikslas. Šian-

dien šis būrelis yra išaugęs, subrandintas, įgavęs daug patirties. Mūsų organizacijos savanorės yra įvairaus amžiaus ir turi sukaupusios skirtingas gyvenimo patirtis, bet jų širdyse yra tas pats tikslas – padėti kitam.

Šios prasmingos Padėkos dienos šventės proga norėtume pasidalinti mūsų savanorių mintimis apie labdarą, savanorystę ir ateities planus.

Edita

Aš džiaugiuosi, kad Amerikoje vaikai savanorystės mokomi nuo mažens. Taip jie įgyja labai reikalingos patirties ir išmokomi dalytis su kitais gerumu bei pagalba. Iš tikrųjų viso ko pradžia žmogus gauna iš tėvų. Tėvų dėka vaikai išmoksta mylėti, pažinti, globoti, būti kantriu. Kartais jiems tenka patiemis pasijausti silpnesniu ir suprasti, ką tai reiškia. Tokiu būdu, tėvų padedami, jie suvokia, kaip yra svarbu užstoti silpnąjį. Smagu, kai šias vertybes papildoma ir mokėjimas dalintis. Išugdę šią savo vaikų charakterio savybę, galime būti tikri, kad padedame gerus auklėjimo pamatus savo dar mažam, bet jau su didele širdimi per gyvenimą eisiančiam vaikui. Jau vėliau, mokykloje, vaikai daugiau supažindinami su savanoryste. Ne velti sakoma, kad savanorystė – tai savęs tobulinimas. Vaikai, prisidedami prie įvairių savanoriavimo veiklų, atranda pasaulį ir save.

Taip jau gyvenimas sudėliojo, kad aš noriu ir galiu būti naudinga kitiems. Galiu kitiems skirti tai, kas yra neįkainojama, t. y. savo laiką. Nieko nėra prasmingesnio, nei padėti žmogui, kuris pasibeldžia tuo metu, kai jam iš po kojų slysta žemė. Neslėpsiu, kartais nėra lengva realizuoti savo tikslus, bet visada stengiamės daryti viską, kas įmanoma.

Šie, jau praeinantys metai, buvo

kupini nerimo, nes dėl pandemijos keliamos grėsmės pasaulis buvo priverstas laikinai sustoti. Bet ten, ligoninėse, vaikai nesustojo sirgti onkologinėmis ligomis, jiems, kaip niekada, buvo reikalinga mūsų visų parama. Mūsų organizacija didelėmis siuntomis į Lietuvą siuntėme veido apsaugos priemonės, nes tuo metu ligoninėse jų labai trūko. Per Atlantą keliavo ir žaislai vaikams, skirti Kalėdų šventei, ir medikamentai, ir, aišku, finansinė parama.

Per šiuos metus „Chicago Mothers Foundation“ iš gerų žmonių surinko ir paaukojo beveik 100 tūkstančių dolerių tiek Lietuvoje, tiek JAV gyvenantiems tautiečiams, kuriuos ištiesimo vienokios ar kitokios nelaimės ir kuriems labai reikėjo pagalbos. Mums būna liūdniausia, kai paramą tenka skirti netekties metu. Neseniai teko padėti vienai čia gyvenančiai lietuvių šeimai, kuri prarado savo vaiką – vos 18-os sulaukęs vaikiną žuvo automobilio avarijoje. Lietuvių bendruomenė iševijoje yra labai geranoriška ir linkusi padėti. Ypač tuomet, kai reikia padėti žmonėms, patyrusiems nelaimę ar susidūrusiems su sunkia liga. Tuomet, pakviesti padėti, mūsų tautiečiai per naktį gali surinkti keliasdešimt tūkstančių dolerių, skirdami kiekvienas tiek, kiek gali.

Užsienio kolegoms dažnai manęs klausia, kaip mes atrenkame tuos, kuriems parama yra reikalingiausia. Aš visada atsakau, kad kiekvienas atvejis yra labai detalai apsvaustomas, atsižvelgiant į visas įmanomas aplinkybes.

Šiuo metu mūsų organizacija yra paskelbusi pagalbos akciją mergaitėi, kuri gimė, turėdama didelių sveikatos problemų. Ji dar vaikystėje buvo „nurašyta“, numatant jai visišką neįgalumo ateitį. Daktarams ir visuomenei ši mergaitė – dar vienas sunkus ligonis, kuris sunkiai ras vietą po saule, bet tėvams ji yra vaikas, kuriam jie skiria visą savo meilę ir viltį.

Tos meilės ir tikėjimo dėka šiandien šį jau penkiolikmetę mergaitę pati sėdi, girdi, kalba, moka skaičiuoti, tik negali pati vaikščioti. Tėvai gy-

vena daugiabutyje, kur tenka laiptais nešioti negalinčią paeiti dukrą. Tačiau ji jau yra per sunki, todėl reikia įrengti specialų liftą, kad galėtų ją išvežti į lauką, taip pat pas gydytojus ir į reabilitaciją. Šie žmonės surado, kas galėtų tokį liftą įrengti už 17 tūkst. eurų. Tai be galo didelė suma šeimai, todėl mūsų organizacijos fondo taryba nusprendė padėti surinkti tą sumą. Ir tai istorija tik vienos šeimos, kuriai bus suteikta galimybė padėti savo vaikui gyventi kiek įmanoma labiau visavertį gyvenimą. Tokių šeimų per mūsų fondo gyvavimo laikotarpį buvo labai daug.

Džiaugiuosi, vartydama šių mūsų fondo pagalbą gavusių vaikų nuotraukas arba skaitydama iš tėvų gautus padėkų atvirukus.

Tokiomis akimirkomis supranti, kad ištiesdamas pagalbos ranką, iš tikrųjų ir tu pats tampa laimingesnis. Šios Padėkos dienos proga, turėdama galimybę, noriu padėkoti visiems, kurie prisidedate prie gerų darbų ir nesvarbu, ar remiate mūsų fondo veiklą, ar kita – svarbu, kad atveriate savo širdį tiems, kuriems šiuo metu taip reikalinga jūsų parama ar laikas. Ačiū, kad net sunkiu laikotarpiu einate koja kojon su mumis kartu.

Daiva

Kartą, kai perskaičiau, kad „Chicago Mothers Foundation“ narės važiuos gaminti maisto į Ronald McDonald namus, nutariau prie jų prisijungti. Buvau labai nustebinta tokia jaunų mamų veikla, pilna užuojautos ir rūpesčio. Tuomet viena mamytė atvyko tarp savo neseniai gimusio kūdikio maitinimų, kad tik galėtų bent kiek savo darbu prisidėti prie pagalbos. Susižavėjau šia veikla ir likau toliau savanoriauti šioje organizacijoje. Kaip yra smagu, kai gali prisidėti prie pagalbos sergantiems vaikams ir jų šeimoms.

Gera, kai kelijai per gyvenimą ne vienas ir kai šalia yra komanda bendraminčių, kurie yra pasirengę bet kokiam iššūkiui. Tuomet supranti, kaip stipriai tau gyvenime pasisekė. Nuostabių „Chicago Mothers Foundation“ moterų rankomis yra kuriami stebuklai. Su Padėkos diena, mieli mūsų draugai, rėmėjai! Mes visada būsime jums dėkingi už pasitikėjimą ir draugystę.

Greta

Prie „Chicago Mothers Foundation“ prisijungiau dar net nebūdama mama. Kodėl? Tiesiog žinojau, kad labdara, kuria organizacija užsiima, keičia gyvenimus. Ir ne bet kokius – o mažųjų žmogučiu, kuriems kartais reikia tiek nedaug. Gal žaisliuko, kuris pralinksminčių gulintį ligoninės palatoje? Gal spalvoto pleistriuko, kuris paslėptų tą vietą, kur adata taip skaudžiai įdūrė mažą rankytę? Nors ir maža dalele prisidedama jaučiuosi laiminga. Juk GERA daryti yra GERA.

Giedrė

Kas gali gyvenime būti svarbiau už pagalbą kitam žmogui? Man laimė yra tai, kad turiu galimybę dalintis su kitais savo laiku, dėmesiu, patirtimi, pinigais. Esu dėkinga Dievui ir likimui už savo sveikus vaikus, už visos savo šeimos sveikatą ir sėkmę. Todėl ir jaučiu pareigą padėti tiems, kuriems likimas nėra toks dosnus. Taip pat mokau savo vaikus savanoriauti. Kiekvienas žmogus ieško gyvenimo prasmės. Aš savąją jau radau.

„Chicago Mothers Foundation“

Šias moteris subūrė tas pats tikslas – noras padėti kitiems.

Po rudenio dangum žvaigždėtu – iš širdies į širdį

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

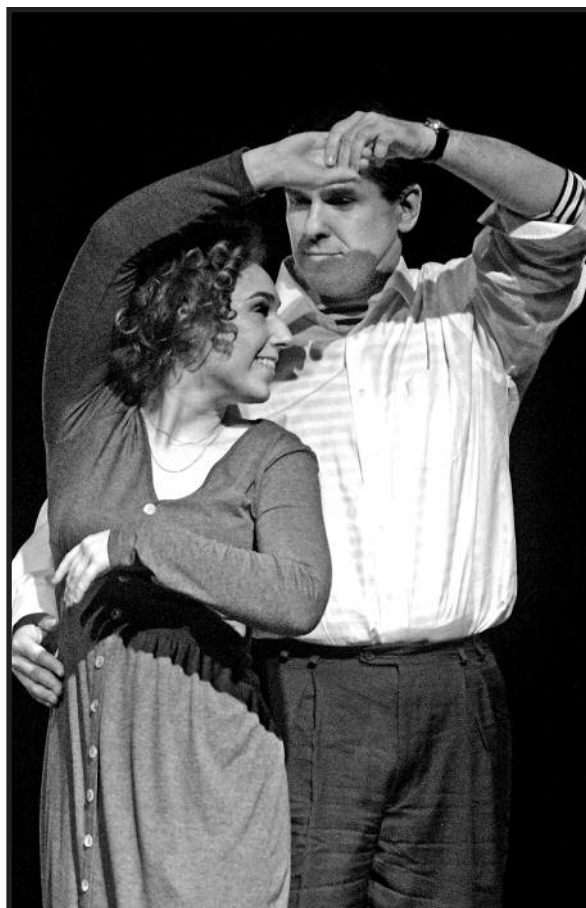
Bilietai į vakaro renginį ištirpo: didelė dalis jų buvo nupirkta iš anksto. Tačiau prieš spektaklį nemažai atvykusiųjų rikavosi į eilutę prie didžiosios salės, norėdami „gyvai“ nusipirkti bilietus. Spektaklis šiek tiek vėlavo – jo pradžios laiką diktavo dėl eismo kamščių vėluojantys žiūrovai. Pasipuošusių žmonių šurmuly, ilgai nesimačiusiųjų pasisveikinimai, prislopinti žiūrovų pokalbiai salėje sukūrė ypatingą teatro salės ir spektaklio laukimo nuotaiką.

Pagaliau šviesos salėje prigeso, į sceną išėjo Linas Umbrasas, pagrindinis spektaklio aktorius, kuriam tą vakarą teko labai atsakinga užduotis – perteikti poeto Pauliaus Širvio asmenybės dramą, itin tikinamai atskleisti, kokie pergyvenimai padiktavo nuostabias eiles, laiškus ir dienoraščius, kas paskatino poetą pasirinkti būtent tokį gyvenimo kelią.

Kukli, bet emociškai daug „kalbanti“ scenografija (dail. Rasa Ibienskienė, techn. Arūnas Žentikas) – balti beržai, kurie Pauliaus Širvio poezijoje buvo dažnai pasikartojanti metafora. Tad Jaunimo centro salės scenoje tie beržai, nušviesti įvairių spalvų šviesomis, tarsi kartu su personažais išgyveno čia kuriamą pasakojimą – poeto alkanos vaikystės prisiminimus, pirmąją meilę, jos praradimą, karo, jūreiviško gyvenimo patirtis ir kt.

Tą pusantros valandos trunkantį vyksmą – pasakojimą scenoje sukūrė Linas Umbrasas ir aštuoniolikmetė Liepa Januškaitė, ikūnijusi P. Širvio pirmąją nelaimingą meilę ir, spektaklio kūrėjų apibūdinimu, šviesiąją poeto pusę.

Ko gero, neprofesionaliam, bet saviveiklinėje scenoje ne kartą vaidmenis kūrusiam aktoriui L. Umbrasui padėjo daugelis dalykų: tik pats būdamas poetas (jis neseniai išleido pirmąją savo eilėraščių knygą „Slibino dantys“) geriau gali suprasti kitą poetą. Todėl ilgiausi P. Širvio tekstai, kuriems išmokti,

Liepos ir Lino šokis – viena iš šviesiausių ir romantiškiausių spektaklio akimirų.

tikėtina, Linui prireikė nemažai laiko, skambėjo kaip paties išgyventi iš širdies. Ilgametė L. Umbraso šokėjo patirtis spektaklio šokių judesiams suteikė daugiau emocinio krūvio.

Nors Liepos herojei, priešingai nei L. Umbrasui, teko nedaug teksto, ji savo personažą perteikė nepaprastai subtiliai – judesiu, šoku (choreografė Monika Adomaitytė) ir visą jausmų diapazoną at-

skleidžiančiu savo nepakartojamu žvilgsniu. „Liepa naujas mūsų ‘vaikas’, ji scenoje kalba vidumi!“, – sakė spektaklio režisierė I. Čiapaite.

Lino ir Liepos dueto scenos užbūrė salę (kaip vėliau juokavo spektaklio režisierė, niekam netyčia nekrito ant grindų vyno taurės, net kartu su mamomis salėje buvusiems vaikams nekilo noras triukšmauti).

L. Umbraso ir L. Januškaitės kuriamą pasakojimą apie poetą – stiprų ir kartais labai silpną – lydėjo dainų, sukurtų pagal P. Širvio eiles (autoriai ir atlikėjai Rimantas Pažemeckas, Vygantas Kazlauskas, Tomas Varnagiris, Vytautas V. Landsbergis) įrašai. Kai spektaklis baigėsi, kai kurie žiūrovai pamanė, kad dar bus antroji dalis. Mat tas pusantros valandos laikas jiems prabėgo kaip dvidešimt minučių. Tai, kad „Po rudenio dangum žvaigždėtu“ žiūrovams nepailgo, yra geriausias visos kūrėjų komandos darbo įvertinimas.

Kokios spektaklio kūrėjų mintys po premjeros?

Laima Apanavičienė,

viena iš projekto vykdytojų:

Šio spektaklio, skirto poeto Pauliaus Širvio 100-osioms gimimo metinėms, idėjos autorė yra poetė Sandra Avižienytė. Ji šią savo mintį dar tada, kol nebuvo paskelbta pasaulinė pandemija, išsakė man ir tai buvo pradžia. Nusprendėme imtis darbo. Su daugeliu šios kūrybinės komandos narių aš esu pažįstama ir bendradarbiauju jau ne vienerius metus. Paskambinau Ilonai Čiapaitei ir pakviečiau režisuoti, ji sutiko. Dar buvo planas, kad spektaklyje skambės gyva muzika. Šią dalį ėmėsi „režisuoti“ Sandra, pakvietusi į talką „Jungtines pajėgas“ – Vygantą Kazlauską, Rimantą Pažemecką ir Tomą Varnagirį. Specialiai tam spektakliui buvo sukurtos 4 naujos dainos. Taip ir prasidėjo. Planavome, kad spektaklis bus parodytas 2020 metų spalį. Tačiau to negalėjome pa-

Spektaklio kūrėjai. Iš k.: Arūnas Žentikas, Rasa Ibienskienė, Sidas Ulevičius, Monika Adomaitytė, Linas Umbrasas, rež. Ilona Čiapaite ir Liepa Januškaitė.

Jono Kuprio nuotraukos

daryti dėl visiems žinomų priežasčių. O ir gyvos muzikos idėja buvo pasmerkta. Tiek V. Kazlauskas, tiek T. Varnagiris atvyko iš Lietuvos tik likus kelioms dienoms iki premjeros. Teko gyvą muziką pakeisti įrašais. Spektaklio garso takelį sukūrė T. Varnagiris ir Sidas Ulevičius.

Turėjo vaidinti Monika Adomaitytė, bet ji per tą laiką išskrido gyventi į Floridą. Tuomet pasikvietė Liepą, kuri yra baigusi mūsų, Jaunimo centre veikiančią Čikagos lituanistinę mokyklą. Liepa atėjo, pabandė ir jai puikiai pavyko. Repetavome kokį pusmetį, susirinkdami vieną kartą per savaitę. O paskutines dienas repetacijoms buvo skirta labai

daug laiko. Kadangi Ilona yra tokia režisierė, kuri moka sudominti ir patraukti žmones – nebuvo labai sunku visus uždegti ta idėja. K. Blockytė-Naujokė, kurdama scenarijų, pasinaudojo P. Širvio eilėraščių, laiškų ir dienoraščių ištraukomis. Šis spektaklis, tikiu, kiekvienam sukėlė savų minčių ir apmąstymų, prisiminimų.

Linas Umbrasas:

Jaučiuosi, kaip po darbo, kuris buvo nelengvas, bet mes jį atlikome. Bandžiau prisijaukinti savo vaidmenį, kuris kartais priešinosi. Mes susidedame iš patirčių rinkinio. Žinau, kad dalis mano patirčių padėjo surasti Pauliaus Širvio personažo prototipą ir atvesti jį į sceną. Bet vėl gi, tai buvo ne vien mano, bet visos teatro grupės bendro darbo rezultatas. Režisierė Ilona paėmė ir lipdė mūsų abiejų su Liepa personažus pagal savo matymą ir mūsų fizines bei dvasines galimybes. Žinoma, kuriama buvo prisitaikant prie turimos scenarijaus medžiagos, vis kažką naujo joje atrandant.

Personažas auginamas, pagal universalius kiekvieno iš mūsų jausmus ir išgyvenimus, juk visi esame jutę ir

Liepa Januškaitė ir rež. Ilona Čiapaitė po spektaklio.

meilę, ir skausmą, ir netektį. O kitų patirčių, tokių, kaip karo traumas net ir mano tėvams neteko patirti, na nebent klausantis savo tėvų, senelių.

Man sunkiausia buvo scenoje perteikti įniršį. Tai jausmas, kurio man netenka patirti. Tada ieškai kaip ir kodėl, ir tas kelias pats sunkiausias.

Liepa Januškaitė (kitą dieną po premjeros Liepa atšventė savo 18-ąjį gimtadienį): Mane pakvietė suvaidinti šiame spektaklyje ir aš sutikau. Man labai patinka vaidinti.

Ilona Čiapaitė:

Tai buvo visos mūsų komandos darbas. Mane pakvietė pastatyti šį spektaklį, aš paprasčiau Klaipėdoje gyvenančios Kristinos Blockytės parašyti scenarijų. Su ja jau esame bendradarbiavusios, ji rašė Kristijono Donelaičio 300-ųjų metinių progai skirtą renginio scenarijų.

Kuriant šį spektaklį, buvo labai svarbus ne tik scenoje matomų aktorių bei girdimų dainų atlikėjų dalyvavimas. Štai Monika Adomaitytė – mūsų „vaikas“. Ji buvo „Žaltvykslės“ aktorė ir šio spektaklio choreografė. Monika negalėjo atlikti pasiūlyto vaidmens, tad po ieškojimų atradome Liepą. Dar yra „Plaktukas“ – scenos dekoracijų techninių darbų atlikėjas Arūnas Žentikas, „Lemputė“ – apšvietėjas Sidas Ulevičius ir „Teptukas“ – dailininkė Rasa Ibienskienė, šie žmonės nuostabūs mūsų komandos bendradarbiai. Ir jie, pakviesti prisidėti, neatsisakė. Pavyzdžiui, paskambinau Arūnui, o jis sako, kad greičiau kalbėčiau, nes jis dirba, stovi ant namo sienos ir kalbėdamas telefonu gali nukristi. Paprašytas atvažiuoti ir pagelbėti, atlėkė tiesiai iš darbo su darbiniais drabužiais. Ir taip visi, kurie dalyvavo. Visi dirba, turi šeimas. Liepa mokosi. Jie nemokamai aukojo savo laisvalaikį. Jie į šį spektaklį sudėjo savo širdis.

L. Umbrasas išraiškingai ir jautriai perteikė poeto P. Širvio išgyvenimus.

Ann Jillian tapo Lietuvos piliete

LR generalinė konsulė Los Angeles Laima Jurevičienė (v.) įteikė pirmuosius LR pasus Lietuvos pilietybę atkūrusiai Hollywoodo aktorei Ann Jillian (Jūratei Nausėdaitei) ir jos sūnui Andrew Joseph. Tarptautinio pripažinimo susilaukusi aktorė, laimėjusi ne vieną Emmy apdovanojimą bei įvertinta Auksinio Gaublio laimėjimu, puikiai kalba lietuviškai ir didžiuojasi būdama lietuve.

LR generalinio konsulato Los Angeles inf. ir nuotr.

Respublikonų gubernatorių susitikime – J. Prunskio pranešimas

Dr. Prunskis (k.) su kitu plenarinės sesijos pranešėju – atsargos generolu majoru Arthur Dean, dabar einančiu Community Anti-Drug Coalitions of America (CADCA) direktorių tarybos vykdomojo direktoriaus pareigas.

Lapkričio 16 d. dr. Prunskis dalyvavo Arkansas Piktnaudžiavimo vaisiais prevencijos aukščiausiojo lygio susitikime (Arkansas Prescription Drug Abuse Prevention Summit), kur valstijos Generalinės prokurorės Leslie Rutledge kvietimu skaitė pranešimą plenarinėje sesijoje. Konferencijoje dalyvavo apie 700 teisininkų, medikų, kovos su narkotikais ir slaugos specialistų, policijos darbuotojų, farmacininkų.

Lapkričio 17 d. Lietuvos garbės konsulas dr. Jonas Prunskis dalyvavo Phoenix, Arizonoje vykusiame Republican Governors Association (RGA) susitikime, kur pasidalino informacija ir mintimis apie opioidų epidemiją, kuri ypač susijusi su Fentanyl vartojimu. Šis opioidas daro didelę žalą žmonių sveikatai. Savo pranešime dr. Prunskis pabrėžė, kad nuo šio narkotiko per metus Jungtinėse Amerikos Valstijose šiemet mirs apie 100 000 žmonių – dvigubai daugiau nei prieš keletą metų. Didelis kiekis šio pavojingo opioido į JAV patenka iš Kinijos ir Meksikos.

Ši ir kitos aktualios temos – nelegali migracija, mokesčių mažinimo galimybės, Lietuvos politinė bei ekonominė situacija – buvo aptariamose dr. Prunskio susitikimuose su buvusiu Maine valstijos gubernatoriumi Paul Lepage, Nebraskos gubernatoriumi Pete Ricketts, S. Carolina gubernatoriumi Henry McMaster, Arizonos gubernatoriumi Doug Ducey, Texas gubernatoriumi Greg Abbott, Nebraska gubernatoriumi Peter Ricketts, New Hampshire gubernatoriumi Chris Sununu, naujai išrinktu Virginia valstijos gubernatoriumi Glenn Youngkin ir kitais politikais.

LR garbės konsulato Aspen, CO inf. ir nuotr.

Su New Hampshire gubernatoriumi Chris Sununu.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Kas toliau?

Dainuojanti Dainava – Aliukas Anužis ir Daniel Goodman praveda dainavimą stovyklos virtuvėje, o Šarūnas Daugirdas praveda diskusijas apie sunkius gyvenimo sprendimus, baigus universitetą.
Nerijos Čuplinskaitės nuotraukos

Studentų ateitininkų savaitgalis Dainavoje

BRIGITA KANCLERYTĖ

Po priverstinės pertraukos dėl pandemijos ilgai lauktas studentų savaitgalis įvyko! Lapkričio 19–21 d. studentai ateitininkai iš įvairių vietovių buvo susirinkę Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos stovykloje Dainavoje. Savaitgalio tema – „Kas toliau?“ Buvo miela vėl sutikti senus draugus.

Pirmasis savaitgalio kalbėtojas Šarūnas Daugirdas vedė pokalbį apie savo gyvenimo trečiąjį dešimtmetį: kokius sprendimus darė, kokių patirčių patyrė, kokius sunkumus pergyveno per savo 20–30 metų laikotarpį. Tema studentams, tik pradantiems šį gyvenimo tarpinį, kada tenka daryti visą gyvenimą paveikiančius sprendimus, buvo labai aktuali. Vyko diskusijos.

Antrąjį pokalbį „Kelionė su Dievu“ vedė Aliukas Anužis ir Lukas Kulbis. Jie jautriai pasakojo apie tai, kaip keitėsi jų tikėjimas – nuo vaikiško į studentišką, kuris reikalauja būti atviru, mokėti klausytis, kai kada tapti skeptišku, studijuojančiu, ir pagaliau priimančiu gyvą Dievo veikimą gyvenime. Vėliau vyko bendravimas grupėse, užduočių sprendimas, pokalbiai, kaip sustiprinti tikėjimą Dievu.

Visi 48 studentai įsiamžinome nuotraukoje ir drauge išvykome į šv. Mišias Manchesterio mieste. Po Mišių mūsų laukė skani vakarienė, paruošta „nerealių“ šefų Vinco Rušeno ir Tado Kunicko. Ačiū jiems!

Vakare – linksmoji savaitgalio dalis. Sužaidėme žaidimą „Fishbowl“. Dainavome daug ir linksmai.

Aliukas Anužis pritarė gitara, o Daniel Goodman – akordeonu.

Esu dėkinga Dievui, studentų valdybai ir visiems, kurie savaitgalyje dalyvavo.

Sekmadienio rytą su liūdesiu atsisveikinome ir palikome Dainavą. O „Kas toliau?“ Tikiuosi, vėl greit susitikime..

Studentai, norintys prisidėti prie Studentų ateitininkų veiklos rašykite studentucv@gmail.com arba pasižiūrėkite į Facebook – „Studentas ateitininkas“.

Šiaurės Amerikos studentų ateitininkų valdyba. Iš k.: Monika Paškauskaitė, Rimas Barškėtis, Ūla Lapkutė, Vincas Rušėnas, Marisa Sadauskaitė, Gilius Aleksa ir pirmininkė Nerija Čuplinskaitė.

Studentų ateitininkų savaitgalio dalyviai Dainavoje.

„Užpulti gynėmės” – knyga jautria tema

Kęstučio Skrupskelio knyga apie 1940–1941 metų įvykius

RIMAS ČERNIUS

Šiais, 2021 metais, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras Vilniuje išleido Kęstučio Skrupskelio knygą „Užpulti gynėmės – 1940–1941 metų įvykiai ir jų ištakos”. Tai prof. K. Skrupskelio straipsnių, anksčiau buvo išspausdintų įvairiuose Lietuvos žurnaluose („Kultūros barai”, „Naujasis Židinys-Aidai”, „Į laisvę”, ir „Knygų aidai”), rinkinys. Iš viso knygoje atrinkti 25 straipsniai, kuriuos autorius parašė per pastaruosius 20 metų.

Dar kartą lietuvių ir žydų klausimu

Leidinyje paliesta svarbi ir jautri tema – įvykiai Lietuvoje 1940 ir 1941 metais. Knyga padalinta į keturis skyrius. Pirmame skyriuje „Kas sukilo” yra šeši straipsniai, kuriuose nagrinėjamas 1941 metų sukilimas ir svarstoma, ar galima sukilimo dalyvius ir to meto Lietuvos katalikus intelektualus kaltinti žavėjimusi fašizmu. Antro skyriaus aštuoni straipsniai nagrinėja lietuvių ir žydų santykius prieškarinio Lietuvoje. Trečiame skyriuje „Pirmoji okupacija ir sukilimas” telpa keturi straipsniai, kuriuose aptariamos kelios temos – Molotovo-Ribbentropo paktas, Justo Paleckio vaidmuo, 1940 m. vasaros įvykiai ir 1941 m. sukilimas. Ketvirtasis skyrius „Laikinoji vyriausybė ir antroji okupacija”. Jame – šeši straipsniai šia tema. Knygos įvadą parašė Kęstutis Girnius, o pats autorius K. Skrupskelis parašė knygos prologą, pavadintą „Gynėmės teisėtai”.

K. Skrupskelio knyga yra straipsnių rinkinys, o ne pilna ir išsami 1940–1941 metų įvykių Lietuvoje istorija ir analizė. K. Girnius savo įvade pastebi, kad autorius šioje knygoje stengiasi atsverti įsitvirtinanti požiūrį, jog masinės žydų žudynės Lietuvoje buvo lietuviško antisemitizmo išdava, o 1941 metų sukilėliai – nacių „pakeiviviai”. K. Skrupskelis knygos prologe rašo: „Vykdant ginčams dėl mūsų netolimos praeities, pirmiausia reikia visiems įsisąmoninti – suprasti, sutarti, – kad užpulti turėjome teisę gintis.” (psl. 31) Kaltinimą, jog 1941 m. sukilimo dalyviai ir Laikinosios vyriausybės nariai pataikavo naciams, autorius atmeta, rašydamas:

„Joks rimtas stebėtojas neneigs buvus sunkiai nusikaltusių lietuvių. Tačiau, kartoju, vien šis faktas nediskredituoja nei sukilimo, nei Laikinosios vyriausybės. Taip pat negalima primesti lietuviams kolektyvinės atsakomybės, remiantis koku nors nusikaltėlių sąrašu. Holokaustą Lietuvoje organizavo ne lietuviška vyriausybė, bet vokiečių civilinės administracijos aparatas, pagal Vokietijos vyriausybės nurodymus ir vokiečių primestus jų teisės aktus.” (psl. 36).

Rūpi atsverti kaltinimus

Nagrinėjant praeities įvykius, istorikams yra būtina suprasti, kad tų įvykių dalyviai galėjo nenumatyti visų pasekmių, kurios išryškėjo vėliau. Laikinoji vyriausybė savo darbą suspendavo, nes vokiečių okupacinė valdžia aiškiai davė suprasti, jog Lietuvai nebus leista savarankiškai tvarkyti. Todėl sunku kaltinti tą Laikinąją vyriausybę pritarimu ar dalyvavimu tame holokauste, kuris vyko, kai jos veikla buvo sustabdyta. K. Skrupskelis perspėja, kad labai lengva, bet netikslu vertinti karo metu darytus pareiškimus iš pokarinių laikų perspektyvos.

Knygos autoriui rūpi atsverti kaltinimus, kurie metami tų laikų lietuviams veikėjams, intelektualams. Iš jų profesorius daug dėmesio skiria Kaziui Škirpai, Juozui Ambrazevičiui-Brazičiui ir Antanui Maceinai. K. Skrupskelis perspėja, kaip lengva yra mesti neapgalvotus kaltinimus: „skaitai dokumentą, randi frazę – tuojau kaltinamas Brazaitis, kaltinamas Ma-

ceina.” (psl. 89). Jo nuomone, reikia įsigilinti į šių asmenų spaudoje anksčiau paskelbtus pasisakymus ir pagal juos vertinti karo laikų dokumentuose randamus pasisakymus. O karo laikų dokumentus reikia labai atsargiai vertinti. Galimas dalykas, kad juose randamos frazės neatstovauja tikriems lietuvių veikėjų įsitikinimams, o verčiau rodo, kaip tie veikėjai stengėsi laviruoti labai keblioje politinėje padėtyje.

Apie A. Maceiną Skrupskelis rašo pirmo skyriaus straipsnyje „Tariamasis jaunųjų katalikų kartos fašizmas”. Šį rašinį paskatino dvi knygos: Leonido Donskio „Tarp Karlailio ir Klaipėdos” ir Liūto Mockūno „Pavargęs herojus”. Jose puolamas Maceina. (psl. 122) K. Skrupskelis, nagrinėdamas A. Maceinos pažiūras, teigia, kad jose jokio fašizmo, jokio

Pranešimuose – ir žinios, ir pasipiktinimas

Prologe K. Skrupskelis daug dėmesio skiria pranešimams, skirtiems „demokratiniais Vakarams”, kuriuos 1941–1945 metais parengė Antanas Valiukėnas, tautininkas, vienas iš Berlyno Lietuvių aktyvistų fronto (LAF) steigėjų, Kazio Škirpos asmeninis sekretorius. A. Valiukėnas žuvo sovietų kalėjime 1946 metais. Jo parašyti pranešimai svarbūs tuo, kad tai yra ne vėliau rašyti atsiminimai, o to meto, karo ir okupacijų laikotarpio, dokumentai, kurie atskleidžia tuo metu vyraujančias lietuvių nuotaikas. Iš A. Valiukėno pranešimų K. Skrupskelis daro šitokią išvadą apie Škirpai taikomus priekaištus:

„Akivaizdu, kad Berlyno LAF-as, nors [jame] dalyvavo keli kolaborantai ir gal net agentai, Vokietijos politikai nepritarė, nors susiorientuoti tuo metu nebuvo lengva. Dar liepos mėnesio viduryje Škirpa buvo linkęs su vokiečiais tartis, ieškoti kompromisų. Bet po savaitės kitos, nuo karo pradžios praėjus mėnesiui, jam jau buvo aišku, kad tai imperialistinis karas.” (psl. 58).

K. Skrupskelis atkreipia dėmesį į K. Valiukėno pranešimuose aprašomą žydų naikinimą Lietuvoje. Anot K. Skrupskelio, išsišokantį tekstų stiliumi atspindi autentišką pasipiktinimą (psl. 56). K. Valiukėnas savo pranešimuose nurodo, kiek apytikriai Lietuvos žydų yra išžudyta. A. Skrupskelis teigia, kad Amerikos diplomatai Stokholme tų pranešimų pagrindu rengė pranešimus JAV Valstybės departamentui (psl. 47 – išnaša 21).

Aptardamas savo knygos antrąją dalį apie lietuvių ir žydų santykius, K. Skrupskelis perspėja, kad reikia atsargiai vartoti etiketę „antisemitizmas”. Dabartiniais laikais tokiu ir panašiais apibūdinimais lengvai švaistomasi, neatsižvelgus giliau į buvusių laikų aplinkybes ir sąlygas. Jis rašo:

„Manau, kad daromės per jautrūs, per lengvai kitiems primesdami rasizmą, antisemitizmą, šovinizmą. Noriu išpėti, kad laikai keičiasi, kad skaitydami praeities tekstus privalome derintis prie to laikmečio kalbinės kultūros. Nors pirminė žodžių prasmė yra pakankamai pastovi, juos supanti atmosfera įvairuoja pagal laiką ir vietą.” (psl. 61).

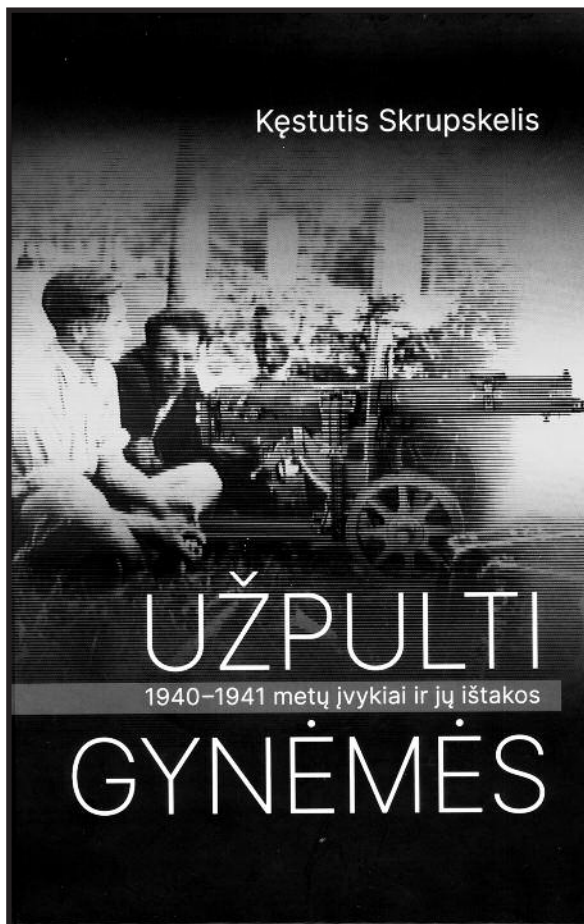
Iškelia istoriko atsakomybę

K. Skrupskelis savo „Prologo” gale iškelia istoriko privalumus, vertinant 1941 m. sukilimą ir Laikinąją Vyriausybę. Reikia atidžiai išstudijuoti to meto dokumentus, archyvinę medžiagą, ir neskubėti daryti išvadų. Jis rašo:

„Sukilimo eigoje buvo visko: ir plėšikavimo, ir kerštavimo, nekaltų žmonių žudymo, antisemitizmo, patriotizmo, pasiaukojimo, didvyriškumo, nesusi-gaudymo, sumanumo... Istorikų darbas yra išaiškinti, ko ir kiek buvo, nepasiduoti bendrybių pagundai, nestovėti ant bačkos pamokslaujant.” (psl. 71).

Tad reikia K. Skrupskelio knygą vertinti kaip mėginimą mokliškai ir nuosekliai atskleisti kelis lemtingųjų 1940–1941-ųjų metų įvykius ir juose dalyvavusius asmenis. Pats K. Skrupskelis pripažįsta, kad dar yra daug nepaskelbtos medžiagos, kuri galėtų išsamiau tą laikotarpį nušviesti.

K. Girnius, knygos įvade aptardamas K. Skrupskelio straipsnius, šitaip apibūdina jų svarbą: „Per dvidešimties metų laikotarpį parašytuose straipsniuose Kęstutis Skrupskelis nesiūlo nuosekliai išnagrinėtos, detalios Holokausto Lietuvoje interpretacijos. To jis ir nesiekė. Jis puikiai supranta, kad dar daug ką reikia iš-tirti, kad lieka daug neatsakytų klausimų. Bet jam pavyko užginčyti kai kuriuos pagrindinius nusistovėjusius 1941-ųjų vasaros įvykių supratimo elementus. Jo straipsniai yra lyg plytos ateities mėginimams sukurti išsamesnį, patikimesnį Holokausto vaizdinį, ir tuo jis reikšmingai prisideda prie šio didžiulio nusikaltimo ir tragedijos supratimo.” (psl. 26).

Zenonas Ivinskis, Julius Būtėnas ir Antanas Maceina.

Vyt. Maželio nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

Prezidentas dalyvaus J. Biden renginyje

Vilnius (Prezidentūros inf.) – Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda JAV prezidento Joe Biden kvietimu dalyvaus Demokratijos viršūnių susitikime. JAV prezidento organizuojamas Demokratijos viršūnių susitikimas vyks gruodžio 9–10 dienomis.

Planuojama, kad susitikime dalyvaus per 100 pasaulio valstybių lyderių, tarptautinių organizacijų, taip pat nevyriausybinio sektoriaus ir pilietinės visuomenės atstovai.

Daugiausia dėmesio viršūnių susitikime bus skirta trimis pagrindinėms temoms: demokratijos stiprinimui ir pasipriešinimui autoritarizmui, kovai su korupcija, žmogaus teisių užtikrinimui.

Prezidentas su A. Merkel aptarė aktualijas

Vilnius (Prezidentūros inf.) – Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda telefonu su Vokietijos kanclere Angela Merkel aptarė nelegalių migrantų krizės Europos Sąjungos pasienyje su Baltarusija valdymo priemones.

Vokietijos kanclerė informavo apie savo pokalbį su A. Lukašenka turinį deeskaluojant situaciją ir gražinant migrantus.

Prezidentas akcentavo, kad migrantų repatriacija iš Baltarusijos į kilmės šalį šiuo metu turėtų būti prioritetas, nes būtent tai galėtų padėti išvengti humanitarinės tragedijos ES ir Baltarusijos pasienyje.

Pasak šalies vadovo, spręsti migrantų humanitarines problemas pirmiausia yra Baltarusijos atsakomybė, nes jie yra Baltarusijos teritorijoje. Sankcijos Baltarusijos režimui turi būti tęsiamos ir esant poreikiui stiprinamos.

Šalies vadovas pabrėžė, kad Lietuva savo ruožtu teikia visą įmanomą humanitarinę pagalbą Baltarusijos pasienyje įstrigusiems žmonėms: aprūpina maistu, vandeniu, šiltais drabužiais ir apklotais, bendradarbiauja su „Frontex“ ir tarptautinėmis humanitarinės pagalbos organizacijomis.

A. Armonaitė: Turime ką pasiūlyti JAV

Vilnius (ELTA) – Ekonomikos ir inovacijų ministrė Aušrinė Armonaitė, susitikusi su Amerikos prekybos rūmų nariais, pristatė Lietuvos investicinį klimatą ir aptarė galimybes skatinti verslo ryšius bei į šalį pritraukti naujų investuotojų.

„Matome JAV kaip vieną pagrindinių strateginių partnerių ir turime daugybę galimybių toliau plėsti dvišalę prekybą ir ypač investicijas. Lietuva išskirtinai suinteresuota pritraukti novatoriškų įmonių, o prioritetų sąrašas – konkretūs verslo segmentai, tokie kaip duomenų ir verslo paslaugų centrai finansų, gamybos ir informacinių technologijų įmonėms“, – sako A. Armonaitė.

A. Armonaitė pažymėjo, kad tokioms investicijoms didžiulė paskata – žaliojo koridoriaus stambiesiems investuotojams iniciatyva ir vadinamasis darbuotojų relokacijos įstatymų paketas.

Ministrė informavo, kad pradėjus taikyti žaliojo koridoriaus iniciatyvą 2021 metų pradžioje ministerija jau gavo septynias paraiškas ir pasirašė dvi didelio masto investicijų sutartis. Bendra planuojamų investicijų suma siekia 386 mln. eurų, o įgyvendinus šiuos projektus turėtų atsirasti daugiau kaip 1800 naujų darbo vietų.

Ministrė taip pat akcentavo, kad Lietuva suinteresuota plėsti aukštos pridėtinės vertės prekių ir paslaugų eksportą.

„Turime kuo didžiulius ir ką pasiūlyti, pradedant gyvybės mokslais, lazeriais ir baigiant dirbtinio intelekto ir kosmoso technologijomis“, – sakė ji.

Siekiant paskatinti aukštos pridėtinės vertės prekių ir paslaugų eksportą, plečiamas komercijos atašė tinklas JAV – tokia pareigybė artimiausiu metu bus ne tik Los Anjele, bet ir New Yorke. 2022 m. planuojama įsteigti dar vieną komercijos atašė JAV pareigybę.

Susitikimo metu A. Armonaitė pristatė šiuo metu Lietuvoje vykdomas verslo aplinkos gerinimo ir verslo skatinimo iniciatyvas, kurios daro didelę įtaką investicinės aplinkos šalyje gerinimui. Ministrė supažindino su vykdoma inovacijų reforma ir planais kitų metų pradžioje įsteigti Inovacijų agentūrą, pristatė Nacionalinę skaitmeninio plėtros 2021–2030 m. programą, vykdomus darbus administracinės naštos mažinimo ir duomenų atvėrimo srityje.

Amerikos prekybos rūmai (angl. „American Chamber of Commerce“) – nevyriausybinė verslo organizacija, atstovaujanti apie 150 JAV kompanijų ir verslininkų, dirbančių Lietuvoje. Asociacijos misija – atstovauti bendriems narių verslo interesams ir prisidėti prie verslo aplinkos gerinimo Lietuvoje. Tarp organizacijos narių yra „Hollister“, „Thermo Fisher Scientific“, „Western Union“, IBM, „Moog“, „Nasdaq“ ir kitos pasaulinio masto JAV įmonės.

„Parapsichologai“ išviliojo 47 tūkst. eurų

Vilnius (ELTA) – Beveik 47 tūkst. eurų prarado 1951 m. gimusi moteris, patikėjusi sukčiais.

Moteris kreipėsi į Vilniaus apskrities policiją ir pranešė, kad nuo spalio 12 d. iki lapkričio 15 d. Vilniuje telefoniniai sukčiai, prisistatę Maskvos parapsichologijos centro darbuotojais, apgaule pasisavino 46 900 eurų.

Dėl sukčiavimo surinkta medžiaga.

Atidaryta Taivano atstovybė Lietuvoje

Taivano užsienio reikalų ministerija lapkričio 18 dieną paskelbė ilgai lauktą žinią, kad Vilniuje pradeda veikti taivaniečių atstovybė.

Taivaniečių atstovybė Vilniuje pristatoma kaip Taibėjaus biuras plėtoti prekybiniam ryšiams, bet ji taip pat tvarkys konsulinis klausimus, tačiau diplomatinio statuso ji neturės, teigia Užsienio reikalų ministerija.

Tai – pirmoji atstovybė Europoje, kurios pavadinime naudojamas Taivano vardas. Atstovybės vadovu paskirtas Eric Huang, taip pat vadovaujantis Taibėjaus atstovybei Latvijoje. Šis žingsnis supykėdė komunistinę Kiniją, kuri žada susigrąžinti salos kontrolę.

Lietuvos valdantieji sako, kad priimdama atstovybę mūsų šalis ryžtingai stojo į demokratijos pusę. Opozicijos politikai atkerta, kad toks žingsnis yra neatsakingas, o diplomatinį precedentą sukūrusi Lietuva sulauks Kinijos atkirčio.

Atstovybės atidarymas pabrėžia „naują ir daug žadančių dvišalių Taivano ir Lietuvos santykių kursą“, teigiama Taivano užsienio reikalų ministerijos pranešime.

Bet Lietuvos sprendimas leisti Taivano salos atstovybei šalyje veikti taivaniečių vardu pykdo Kiniją, protestuojančią dėl bet kokių Taivano mėginimų veikti kaip nepriklausomai valstybei. Kitur pasaulyje Taivano atstovybės veikia sostinės Taibėjaus vardu.

Lietuvos verslininkai jau dabar sako, kad dėl Vilniaus ir Pekino nesutarimų prekyba su šia Azijos šalimi gerokai apsunko. Vyriausybė tikisi, kad plėtojant santykius su Taivanu šalies įmonės pavyks atrasti naują perspektyvią rinką.

Lietuva turės pasirinkti barikadų pusę

Seimo narys, Parlamentinių ryšių su Kinijos Respublika (Taivanu) grupės pirmininkas Matas Maldeikis, po žinios apie taivaniečių atstovybės Vilniuje atidarymo, rašė: „Glaudesni ryšiai su Taivanu apima visą virtinę ekonominių, nacionalinio saugumo bei moralinių aspektų. Šios atstovybės – Lietuvos nacionalinis interesas. Privalome suprasti visus proceso momentus ir pažvelgti iš gerokai platesnės, nei įprasta Lietuvoje, perspektyvos.“

„Liberalioms demokratijoms patiriant stiprėjančią spaudimą, Lietuvai, nori ji to ar ne, teks pasirinkti barikadų pusę. Lietuva, norinti išlikti suvereniam užsienio politikos žaidėjam, privalo palaikyti demokratijas, nes autoritarinių režimų valdomame pasaulyje mes tiesiog neišlikime“, – tikino politikas.

Pasak jo, parama Taivano demokratijai reiškia paramą Lietuvos nacionaliniam saugumui.

„Kai liberali demokratija patiria augantį totalitarinių režimų spaudimą, bet kokios demokratijos „kritimas“ automatiškai reiškia didėjančią spaudimą demokratijai kitose valstybėse, o demokratijos pergalė vienoje valstybėje menkina totalitarizmo potencialą.“

G. Paluckas: kodėl mes tai darome?

Vis dėlto opozicinės Socialdemokratų partijos frakcijos seniūnas Gintautas Paluckas teigė: „Taivano pranešimas – vienas dalykas. Ar tai yra Taivano atstovybė, ar tai yra Taipėjaus atstovybė kaip Latvijoje, nes vadovas – iš šios šalies.“

Kritiškai svarbu, kaip tiksliai vadinsis atstovybė, nes nuo to priklausys tai, kaip toliau vystysis mūsų santykiai su Kinija.“, – tvirtino G. Paluckas.

Politikas mano, kad Lietuvai reikia „labai racionaliai projektuoti situaciją“, kad santykiai su Kinija prastės ir kad įvairios sankcijos, netaikytos į prekybą ar tiekimo grandines, gali trukti „neribotą laiką“. Tai nėra baimės ar drąsos klausimas, nes mėginama pateikti, kad mes nieko nebijome ir darome ką norime. Ne tai esmė. Tikrai galime daryti ką norime. Bet reikia ir prisiimti atsakomybę už mūsų veiklos pasekmes. O aš tikrai nemanau, kad verta šitaip kaitinti santykius su Kinija ir patirti galimas pasekmes. Nemanau, kad tai yra mūsų nacionalinis interesas, nesuprantu, kodėl mes tai darome“, – dėstė G. Paluckas.

Dalies analitikų teigimu, Lietuva ryšius su Taivanu stiprina bandydama atliepti griežtesnę pagrindinių šalies sąjungininkų amerikiečių retoriką Kinijos atžvilgiu.

Apie atstovybės atidarymą Lietuvos užsienio reikalų ministerija pranešė šių metų liepą.

Kinija: „baisus poelgis“

Kinija praėjusią savaitę dar kartą pasmerkė Lietuvos sprendimą leisti Taivano atstovybei šalyje veikti šios salos vardu ir pareiškė ginsianti savo teritorinį vientisumą, kuri, anot Pekino, Vilnius pažeidė.

„Šis žingsnis kenkia Kinijos suverenitetui ir teritoriniam vientisumui ir juo šiurkščiai kišamasi į Kinijos vidaus reikalus. Kinijos vyriausybė reiškia griežtą protestą ir tvirtą prieštaravimą šiam nepaprastai baisiam poelgiui ir imsis visų būtinų priemonių nacionaliniam suverenitetui ir teritoriniam vientisumui apginti. Už visas iš to kilusias pasekmes atsako Lietuvos pusė“, – teigiama pareiškime

Domantė Platūkytė, LRT.lt

Vilniuje atidaryta Kinijos įniršį sukėlus ir tebekelianti taivaniečių ambasada.

Luko Balandžio / 15min nuotr.

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

JAV „tikrai susirūpinusios“ Rusijos veiksmis

Washingtonas (BNS) – JAV valstybės sekretorius Antony Blinken pakartojo, kad jo šalis „tikrai susirūpinusi“ Rusijos veiksmis ir pareiškimais dėl Ukrainos.

„Esame tikrai susirūpinę neįprasta Rusijos karine veikla prie sienos su Ukraina. Esame tikrai susirūpinę tam tikra retorika, kurią matome ir girdime iš Rusijos ir socialinėje žiniasklaidoje“, – sakė A. Blinken.

Jis pridūrė, kad dėl to taip pat rūpinasi daug JAV sąjungininkių, bet nesakė, ar JAV žvalgyba mano, kad Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas siekia atplėsti daugiau žemių nuo Ukrainos.

„Nežinome, kokie yra prezidento Putino ketinimai. Tačiau tikrai žinome, kas vyko praeityje. Žinome schemą bandyti remtis kokia nors iliuzine Ukrainos ar bet kokios kitos šalies provokacija ir pasinaudoti ja pateisinant tai, ką Rusija iš pat pradžių planavo daryti“, – sakė A. Blinken.

Jis turėjo galvoje krizę, prasidėjusią 2014 metais, kai Ukrainoje nuvertus provokarietiškam kursui prieštaravusią vyriausybę, Rusija aneksavo Krymą ir ėmė remti separatistus Ukrainos rytuose.

Įtampa prie Ukrainos-Rusijos sienos sparčiai auga – stebimas didelis karinės technikos judėjimas Ukrainos link. AFP/Scanpix nuotr.

Per Baltarusiją į Vokietiją atvyko 10 000 migrantų

Berlynas (ELTA) – Vokietijos policijos duomenimis, šiais metais per Baltarusiją nelegaliai į šalį atvyko 10 128 migrantai. Per pirmąsias tris lapkričio savaites registruoti 2 287 neteisėto sienos kirtimo atvejai.

Nuo rugpjūčio Vokietijos ir Lenkijos pasienyje juntamas „didelis migracijos spaudimas“, kuris pirmiausiai susijęs su migrantų tranzitu per Baltarusiją ir Lenkiją. Anot policijos, kol kas „nėra ženklų, kad padėtis gerėtų“.

Nuo sausio iki liepos Vokietijos ir Lenkijos sieną nelegaliai kirto tik 26 neteisėti migrantai. Tačiau vien tik rugpjūtį jų jau priskaičiuota 474. Rugsėjį skaičius išaugo iki 1 903, spalį – iki 5 285.

Vokietija ir ES kaltina Baltarusijos diktatorių Aliaksandrą Lukašenką tikslingai gabenant pabėgėlius iš Artimųjų Rytų per Lenkijos, Lietuvos ir Latvijos sieną į ES. Taip jis esą keršija už Briuselio sankcijas.

Prancūzijoje virusas plinta „žaibišku“ greičiu

Paryžius (ELTA) – Prancūzijos vyriausybė pranešė, kad šaliai susiduriant su penktąja COVID-19 banga grėsmingai daugėja koronaviruso atvejų, mat per pastarąją savaitę kasdien nustatomų naujų infekcijos atvejų skaičius beveik padvigubėjo.

Sveikatos priežiūros institucijos skaičiuoja, kad Prancūzijoje septynių dienų naujų atvejų vidurkis šeštadienį pasiekė 17 153, t. y. 81 proc. daugiau nei prieš savaitę (9 458).

Naujausias septynių dienų prieaugis yra tris kartus didesnis už vidutinį atvejų, užregistruotų per ankstesnes tris savaites, prieaugį. Tai rodo, kad naujų atvejų skaičius auga eksponentiškai.

JAV „blogėjančių“ demokratijų sąrašas

Stokholmas (ELTA) – Jungtinės Valstijos pirmą kartą įtrauktos į metinį „nusigrėžusių“ nuo demokratijos šalių sąrašą, pranešė „International IDEA“ mokslinis institutas, nurodydamas „matomą pablogėjimą“, kuris, jo teigimu, prasidėjo 2019 metais.

Stokholme įsikūrusio Tarptautinio demokratijos ir pagalbos rinkimams instituto duomenimis, pasaulyje daugiau nei kas ketvirtas žmogus gyvena šlubuojančios demokratijos valstybėje, tačiau ši proporcija yra dar didesnė – daugiau nei du iš trijų, jei pridėsime autoritarinius ir „hibridinius“ režimus.

„Šiomet pirmą kartą įvardijome Jungtines Valstijas kaip nusigrėžusias nuo demokratijos, bet mūsų duomenys rodo, kad smukimo epizodas prasidėjo mažiausiai nuo 2019 m.“, – teigiama ataskaitoje „Pasaulinė demokratijos būklė 2021“.

„Jungtinės Valstijos yra labai gerai veikianti demokratija ir 2020 m. netgi pagerino savo rezultatus pagal nešališko administravimo rodiklius (korupciją ir nuspėjamus reikalavimus). Tačiau piliečių laisvių mažėjimas ir valdžios patikrinimai rodo, kad yra rimtų problemų, susijusių su demokratijos pagrindais“, – sakė ataskaitos bendraautorius Alexander Hudson.

„Istorinis lūžis įvyko 2020–2021 m., kai buvęs prezidentas Donald Trump suabejojo 2020 m. rinkimų rezultatų Jungtinėse Valstijose teisėtumu“, – sakoma pranešime.

Per pastarąjį dešimtmetį atsitraukiančių demokratijų skaičius padvigubėjo ir dabar apima ketvirtadalį pasaulio gyventojų. Be „įsitvirtinusių demokratijų“, tokių kaip JAV, į sąrašą įtrauktos Europos Sąjungos valstybės narės Vengrija, Lenkija ir Slovėnija. Dvi pernai sąrašas buvusios šalys – Ukraina ir Šiaurės Makedonija – šiemet išbrauktos padėčiai jose pagerėjus.

Dar dviejų valstybių – Malio ir Serbijos – sąrašas nebeliko, nes jos nebelai komos demokratinėmis.

Migrantų keliai į Baltarusiją eina ir per Rusiją

Irakiečiai, norintys ir galintys sumokėti tūkstančius dolerių už būsimus kelionių „paketus“ per Baltarusiją į ES, gali rinktis įvairius maršrutus.

Europos Sąjunga kaltina Baltarusiją, kurią remia Rusija, kad ji sukūrė krizę, ir ėmėsi priemonių sustabdyti skrydžius iš Artimųjų Rytų į Minską, tačiau kelionių agentai Bagdade sako, kad jie rado kitų kelių.

„Dabar viskas vyksta per Rusiją, – sakė vienos kelionių agentūros darbuotojas, prašęs neskelbti jo pavardės. – Turistinė Rusijos viza kainuoja 700 dolerių. Keliautojams reikia kvietimo ir garantanto. Tai organizuoti užtrunka apie 10 dienų. Pats skrydis kainuoja 500 dolerių“.

„Atvykus į Rusiją, kontrabandininkai juos slapta gabena sausuma iki sienos su Baltarusija, o tai kainuoja dar 500 dolerių“, – sakė darbuotojas.

Šios išlaidos irakiečiams gali siekti beveik 2 000 dolerių, o tai daugeliui karo nuniokotoje šalyje, kurioje vidutinis mėnesinis atlyginimas yra 300 dolerių, yra didžiulė suma.

Ankaros kelionių „centras“

Irako kurdams, kurie sudaro didžiąją dalį į Baltarusiją vykstančių migrantų, Dubajus, Doha siūlo alternatyvius maršrutus, teigia Irako arabų tyrinėtojas ir kurdų emigracijos ekspertas Mera Jassemas Bakras.

Jiems net nereikia vizų į Katarą, jei Doha yra tik tranzito punktas. Kalbant apie Turkijos sostinę, ji virto „centru“, kuriame galima gauti vizas į Baltarusiją, migrantams bergždžiai stengiantis pradėti naują gyvenimą Europos Sąjungoje, aiškino M. J. Bakras.

Kurdai perduoda savo pasus kelionių agentams, šie siunčia dokumentus kolegoms Ankaroje, o ten pateikiami prašymai išduoti Baltarusijos vizas.

„Prieš maždaug du mėnesius visas paketas kainavo 2 500 dolerių. Dabar jis jau kainuoja nuo 3 500 iki 4 000 dolerių“, – sakė M. J. Bakras.

Praėjusią savaitę Turkija uždraudė irakiečiams, jemeniečiams ir sirams skristi į Baltarusiją, o Baltarusijos oro bendrovė „Belavia“ paskelbė apie panašią priemonę skrydžiams iš Dubajaus.

„Išsekę ir sergantys“

28 metų M. J. Bakras yra vienas iš tūkstančių desperatiškų migrantų, esančių Baltarusijos pusėje prie sienos su ES nare Lenkija.

„Esame išsekę ir sergantys, – sakė jis telefonu. – Atvykome čia su turistine viza prieš savaitę. Kadangi nebėra skrydžių tarp Bagdado ir Minsko, keliavome per Dubajų. Kai kurie žmonės kelionių agentui Bagdade sumokėjo 3 000 dolerių, o kiti – net 25 ar 30 tūkst. dolerių“.

Baltarusijos konsulatai Bagdade ir Kurdistano regiono sostinėje Arbilyje Irako vyriausybės prašymu buvo uždaryti beveik prieš dvi savaites, kad būtų nutrauktas vizų srautas.

Vakarų šalys kaltina neteisėto Baltarusijos autoritaro Aliaksandro Lukašenkos vyriausybę, kad ji sukurstė krizę, skatindama migrantus keliauti į Baltarusiją ir vėliau juos gauti prie sienos.

Briuselis ėmėsi sankcijų Baltarusijos kelionių agentūroms ir valstybinei oro linijų bendrovei.

Llauks, kiek reikės

Lenkijos ir Baltarusijos pasienyje didėja įtampa – Baltarusijos pusėje įstrigę migrantai buriasi prie sienos perėjimo punkto ties Kuznica. Pranešama, kad žmonių – apie 3,5 tūkstančio. Lenkijos pasienio apsaugos tarnyba skelbia, kad migrantų perkėlimas yra suplanuota operacija.

Lenkijos pareigūnų filmuotoje medžiagoje matyti, kad migrantų stovykla Baltarusijos pusėje tuščia. Lenkijos pasienio apsaugos tarnyba tvirtina, kad Baltarusijos pareigūnai stovyklose miškuose įsikūrusius migrantus tikslingai nukreipė sienos perėjimo punkto link. Esą stovykloje pasklido gandas, kad Lenkija atvers jau savaitę uždarytą sieną. Bet tūkstančius žmonių pasitiko spygliuota tvora, pareigūnų pajėgos ir žinutės į telefonus, kuriose sakoma, kad Lenkija neleis migrantams keliauti į Vokietiją ir gins savo sieną.

Lenkijos pareigūnai sako besiruošiantys visiems scenarijams – taip pat pasienio punkto šturmui, tad sienos link pasiūstas policijos ir karių pastiprinimas. Ties pasienio punktu – ir vandens patranka, ir policijos sraigtasparnis. Pavieniams pavyksta praslysti pro pareigūnų akis, bet ir jų kelionė neprimena pažadėto geresnio gyvenimo.

Migrantams pagalbos ranką tiesia nevyriausybinių organizacijų, kad nebūtų daugiau netekčių. Skaičiuojama kad nuo krizės pradžios pasienyje žuvo mažiausiai 10 žmonių. Didelė dalis migrantų – vis dar Minske. Sako norintys į Vokietiją, o lauks tiek, kiek reikės.

LRT, ELTA, BNS

Baltarusijos pareigūnai, autobusais atvežę migrantus prie sienos su Lenkija, juos jėga išstumia ir neleidžia sugrįžti, bet Lenkijos pareigūnai neleidžia patekti į šalį. 15 min nuotr.

Vunderkindas iš Vilniaus

Smuikininko Jascha Heifetz 125-mečiui

Jis – ne mano mokinys, jis –
Dievo mokinys Leopold Auer

Nesuskaičiuojamus kartus esu ėjęs sostinės Vilniaus gatve, vis atsigręždamas į istorinį pastatą, paženklinatą nr. 25. Dabar čia lauko kavinėje šurmuliuoja sostinės „auksinis“ jaunimas, bet aš girdžiu visai kitokio laikmečio ir pobūdžio garsus, besiveržiančius pro atvirą langą antrame aukšte. Būtent šiame pastate kadaise veikė Imperatoriškosios Rusijos muzikos draugijos mokykla (IRMD, rusiškai Школа Императорского Русского Музыкального Общества) mokykla, kurioje 1906–1909 m. savo pirmuosius žingsnius žengė vunderkindas Jascha Heifetz. Kur tu, Jascha, gal sugrieši man Mendelssohno koncertą?..

Kas į darželį, kas – į sceną

IRMD, anksčiau Rusų muzikos draugija (Русское Музыкальное Общество) veikė Sankt Peterburge 1859–1917 metais. Įkurta kompozitoriaus Antono Rubinšteino iniciatyva, ji turėjo tikslą plėsti muzikinį švietimą, puoselėti vietinius muzikos talentus. Draugijos skyriai buvo įkurti Maskvoje, Kijeve, Kazanėje, taip pat Vilniuje (1873–1884) ir Kaune (nuo 1884).

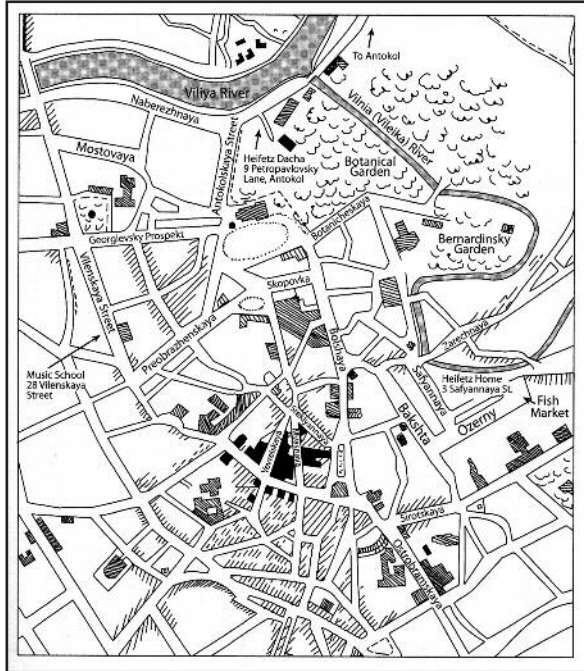
Jascha stojo į muzikos mokyklą, kai jam tebuvo 5 metai ir 7 mėnesiai. Stoją, pažeisdamas daugelį draugijos įstatų. Pvz., įstatai skelbė, kad norintieji stoti „turi būti egzaminuojami meno ir mokslo klausimais, privalo turėti ne mažesnę negu berniukų gimnazijos pirmos klasės žinių bagažą“. Kokį „žinių bagažą“ gali turėti penkiametis? Gal jis ir rusiškai tuomet dar nemokėjo? Tačiau mokyklos dėstytojo, smuikininko Ilya Malkino tarpininkavimo dėka Jascha buvo ne tik priimtas, bet iškart paskirtas į trečią klasę. Vilniuje Mal-

Jascha Heifetz (1901 m. vasario 2 d. – 1987 m. gruodžio 11 d.) – vienas garsiausių XX a. smuikininkų, dažnai vadinamas smuiko karaliumi arba XX a. Paganini. Pasižymėjęs išskirtiniu virtuozišku ir emocionalumu, jis tapo atlikėjo idealu daugeliui muzikos klausytojų. Pradėjęs savo gyvenimo kelią Vilniuje, šį miestą Heifetz išgarsino visame pasaulyje ir tapo vienu ryškiausių Lietuvos sostinės ambasadorių.

Po mokslų Vilniuje Jascha išvyko į Sankt Peterburgą. Čia jis greitai tapo konservatorijos pažiba ir pradėjo koncertuoti po visą Rusijos imperiją. 1911 m. Heifetz debiutavo Odesoje, o 1913-aisiais jau atliko P. Čaikovskio koncertą smuikui su Berlyno simfoniniu orkestru. Jaunasis smuikininkas nustebino klausytojus garso sodrumu bei grožiu, frazavimo lankstumu, techniniu virtuozišku, griežimo lengvumu, skoningumu ir artistišku – visu tuo, ką savo mokiniams diegė Leopold Auer.

1914 m. Europoje kilęs karas sukaustė muzikinį gyvenimą. Jascha grįžo į Peterburgą ir tęsė studijas po koncertavimą. 1917 m. vasarą jis sulaukė pasiūlymo vykti koncertams į JAV. Pasinaudoję galimybe ištrūkti iš karo kamuojamos Europos bei revoliucinėmis nuotakomis gyvenančios Rusijos, Heifetz šeima išsirengė į du mėnesius trukusią kelionę – per Sibirą bei Japoniją pasiekė JAV.

Pirmasis Heifetz koncertas New Yorko Carnegie Hall 1917 m. spalio 27 d. sulaukė išskirtinio dėmesio ir labai entuziastingų vertinimų. Po šio debiuto Jascha Heifetz tapo vienu ryškiausių muzikantų pasaulyje. Prestižinės salės kvietė jį koncertuoti, o jo griežimą įrašinėjo garsiausios garso įrašų studijos. 1920 m. Heifetz pirmą kartą koncertavo Londone, 1921 m. gastrolavo po Australiją, 1923 m. jo smuikas buvo girdimas Azijos šalyse, kiek vėliau Lotynų Amerikoje ir Artimuosiuose Rytuose. 1925 m. Jascha Heifetz gavo JAV pilietybę ir liko gyventi šioje šalyje. Jo namais tapo Beverly Hills, kur gyveno iki mirties.

Vietos Vilniuje, susijusios su Heifetz šeima. 1904 m. planas, adapduotas pagal „Еврейская энциклопедия“ (Žydų enciklopedija), V t., Sankt Peterburg, Brochhaus & Efron, 1908–1913.

Jascha Heifetz Vilniuje 1905–1906 m. Iš Anne Chotzinoff ir Lisa Chotzinoff Grossman archyvo

kinas artimai draugavo su Ruvim Heifetz, kurio sūnelis lankydamas privačias pamokas Ilya bute Didžiojoje gatvėje nr. 58. Gabų vaiką žavėjo aplinka, kuri jį supo – miesto teatras, prašmatnios parduotuvės, o ką jau bekalbėti apie smuikininkų sutuoktinių atžalas – išdykęles Marusia ir Ritučka!

Įpusėjęs trečiam mokslų metų mėnesiui Jascha debiutavo viešame mokyklos koncerte. Tai buvo 1909 m. gruodžio 7 d. Žymus tapytojas Mstislavas Dobužinskis prisimena anuometinius gimnazijos laikus, kada Vilniuje žiemomis „linksmai skambėjo karietų varpeliai“... Keliauti galima buvo trim būdais: prabangia karieta su skambančiais varpeliais, arkliu tempiamu vežimu už penkias kapeikas vienam keleiviui arba – labiausiai tikėtina Heifetz atveju – bristi per sniegą! Manykime, kad besididžiuojantys tėveliai savo sūnų užtektinai šiltai aprenė. Atrodo, premjera vaiko nė kiek nebaugino. Kaip teigė miesto dienraštis „Виленьский вестник“ („Vilniaus šauklys“) gruodžio 9-tosios laidoje, „visus stebino šešiametis vunderkindas Heifetz (sic!), kuris be drovumo ir su dideliu pasitikėjimu griežė [kompozitoriaus] Zanibe Fantasie Pastorale“. Įvertinimą tenka priimti, klaidas – atleisti: neteisingai parašyta pavardė, netikslus atlikėjo amžius ir... ne tas kompozitorius. Šios fantazijos kūrėjas – Jean-Baptiste Singelée (1812–1875).

Pirmasis susitikimas su Mokytoju

1907–1908 mokslo metai prasidėjo rugsėjo 3 d. „Vilniaus šauklys“ pranešė, kad „IRMD Vilniaus mu-

zikos mokyklos skyriuje prieš klasių pradžią įvyks pamaldos. Norintieji pagerbti mokyklą savo dalyvavimu kviečiami apsilankyti...“ Žydų tautybės moksleiviai neprivalėjo dalyvauti apeigose, kurias pravedė mokyklos dvasios vadas – rusų provoslavų kunigas. Trys ketvirtadaliai mokinių tapo „autsai-deriais“. Didesnės mokyklos, pvz., Vilniaus valstybinė vyrų gimnazija samdė įvairių tautybių dėstytojus – ne tik provoslavų, bet ir Romos katalikų, liuteronų, žydų – kad tenkintų visų dvasinius poreikius. Ši tvarka suteikė lygybės studijuojantiems, tačiau valstybinė religija – provoslavų – buvo prioritetingė.

Jascha Heifetz Vilniuje 1906–1907. Iš Library of Congress, Prints & Photographs Division, LC-DIG-ggbain-30215 (Bain News Service).

Tais metais šešiametis Jascha du kartus atliko scenoje kompozitoriaus de Bériot kūrinį – apie tai skelbė anonsai spaudoje. Štai gruodžio 12 d. jaunasis Heifetz atliko šio kompozitoriaus „Ariją su variacijomis“.

Reikšmingas šio laikotarpio muzikinis reiškinys buvo Sankt Peterburgo konservatorijos profesoriaus Leopold Auer koncertas Vilniuje. Spauda komentavo, kad Auer paseno ir sunkiai vaikšto, bet „jo smuikas jam kaip niekada paklusnus“. Auer viešnagės Vilniuje metu Malkinas pakvietė savo buvusį dėstytoją pasiklausyti Jascha griežimo. „Vilniaus šauklys“ po to

Jascha Heifetz ir Ilya Malkin. Vilnius, 1906–1907. Iš Maltese rinkinio (Nemirovskio archyvas).

rašė: „Išskirtinis Heifetz vaiko talentas džiugina net tokį kompetentingą ir griežtą žinovą kaip profesorius Auer, ...pareiškusį norą tęsti jo muzikinį lavinimą“. Malkinui ir Jascha tėvams garsaus smuikininko apsilankymas tapo įkvėpiančiu bei padrąsinančiu, bet berniukui, panašu, nepadare jokie išpūdzio.

Auga atlikėjas, „auga“ smuikas

Sulaukus septynerių ar aštuonerių metų, muzikos studentui svarbu pereiti nuo ketvirčio prie pusės dydžio smuiko. 1920 m. viename pokalbyje su žiniasklaida Heifetz prisiminė istoriją apie smuiko įsi-

Sankt Peterburgo konservatorijos mažoji salė, apie 1910 m. Iš Rusijos menų istorijos instituto rankraščių skyriaus.

Jascha Heifetz ir Ionnes Nalbandian, 1911 m. Iš Valstybinio centrinio archyvo, Kino, foto, fondo skyriaus. Sankt Peterburgas.

gijimą. Pamatęs parduotuvės vitrinoje jam patinkantį smuiką, prašė tėvo, kad nupirktų. Smuikas kainavo 30 rublių, tėvas tesutiko mokėti 20, o pardavėjas kainos nuleisti nenorėjo. „Širdis plyšo, – pasakojo Heifetz. – Kol vyko derybos, stovėjau šalia tėčio, tempdamas jo paltą rankovę, tyliai ragindamas smuiką įsigyti“. Prekybininkas nepasidavė. Galiausiai tėvas pasiūlė tartis pačiam. Jascha pakartojo gautą patarimą: „Tėtis sakė – pasiūlyk jam dvidešimt rublių, o jei jis nesutiks, pasiūlyk jam trisdešimt rublių...“ Turbūt nereikia būti labai gudriam, kad atspėtum, kiek pardavėjas gavo už smuiką...

Trečiuosius mokslo metus Heifetz pradėjo 1908 m. rugsėjo 2 d. Teorijos pagrindų, harmonijos ir solfedžio jį mokė kompozitorius Konstantinas Galkauskas (1875–1963), Sankt Peterburgo konservatorijos absolventas, studijavęs pas Nikolajų Rimsky-Korsakovą, Aleksandrą Glazunovą bei Anatolijų Lyadovą. Savo atsiminimuose Galkauskas rašė: „Jascha Heifetz buvo dviem galvoms aukštesnis nei visi mano studentai teorijos, harmonijos bei solfedžio klasėse“. Po studentų koncerto 1908 m. lapkričio 2 d., kuriame Jascha atliko Sarasate kūrinių „Fausto fantazija“, Galkauskas negailėjo gerų žodžių savo auklėtiniui: „Labai perspektyvus, tikrai šviesus aštuonmetis smuiko virtuozas Heifetz, pono Malkino mokinys, maloniai nustebino visus klausytojus.“ („Северо-западный голос“ – „Šiaurės vakarų balsas“, lapkričio 5 d.)

Pirmosios „gastrolės“

Pirmasis didelis viešas Jascha Heifetz pasirodymas įvyko Kaune, kur 1909 m. gegužės 2 d. jis griežė 600 žiūrovų talpinančiame miesto teatre. Labdaros

koncertas buvo surengtas paremti lyrinio boso-baritono B. Milner tolimesnes studijas Sankt Peterburgo konservatorijoje. Scenoje taipogi pasirodė kauniečiams jau pažįstama solistė Sofija Medem. Kaip rašė D. Bekar „Северо-западный телеграф“ („Šiaurės vakarų telegrafas“) gegužės 10 d. laidoje, „mažametis smuikininkas Heifetz sukėlė tikrą furorą. Jam tik aštuoneri; nuo žemės vos matomas, neseniai pradėjęs kalbėti vaikas, o jau drąsiai išeina į sceną ir griežia Mendelssohno koncertą, Sarasate ‘Fausto fantazija’. Ir kaip griežia! Stryko štrichas drąsus, mažas strykas teisingai išdėstomas, atlikimas toks muzikalus, jog malonu klausytis. Publika žavėjosi talentingu berniuku ir tik skėščiojo rankomis, iš kur toks fenomenas atsirado. Bet nebūtina, kad toks vaikas būtų verčiamas viename koncerte sugroti dvi sunkias kompozicijas. Jau su Mendelssohnu buvo aišku, kad scenoje yra nepaprasta būtybė, tačiau jie [rengėjai – RML] privertė jį įtempti savo mažuosius pirštelius aplink Sarasate smuiko ‘gudrybes’“.

Recenzentas nežinojo, jog Jascha įvaldė Sarasate kūrinių „gudrybes“ jau pusmečiu anksčiau ir tik neseniai pradėjo studijuoti Mendelssohno koncertą. Šis koncertas, kurį Auer apibūdino kaip priklausantį „didžiajam [pasaulio – RML] repertuarui“, skambės per visą Heifetz karjerą.

Koncertą Kaune galima būtų įvardinti kaip pirmąsias Heifetz gastroles. Gegužės 29 d. studentų koncerte jis atliko Wienawskio Concerto nr. 3, o gegužės 31-ąją iš mokyklos vedėjo Mikhailo Ivanovičiaus Treskino rankų gavo aukščiausio įvertinimo diplomą.

Į platesnius vandenis

1910 m. sausį Jascha su tėčiu ir solidžia Vilniaus žydų bendruomenės suteikta 300 rublių dotacija išvyko į Sankt Peterburgą. Sunku buvo palikti artimuosius, o ir motinos Anos skruostais riedėjo ašaros, tačiau ji save ramino, žinodama, kad sūnus rušiasi šviesesnei ateičiai. Į Sankt Peterburgą keliavo traukiniu beveik 20 valandų, kol galop sausio 20 d. pasirodė konservatorijoje. Jos direktoriaus Aleksandro Glazunovo dėka jaunas smuikininkas čia studijavo nemokamai – iš pradžių pas Ioannes Nalbandian, o vėliau – Leopold Auer klasėje.

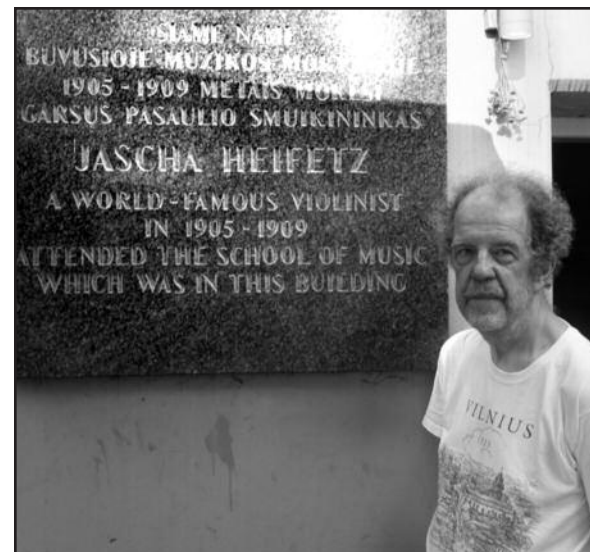
Tiesa, pirmaisiais metais virš Heifetz netikėtai pakibo juodas debesys. Tėvui Ruvin nebuvo prastes leidimas viešėti Sankt Peterburge – o tai reiškė, kad ir Jascha praranda galimybę mokytis šiame mieste. Tėvas ir sūnus buvo priversti grįžti į Vilnių. Skaudus buvo mokinio išsiskyrimas su dėstytoju Nalbandian tą šaltą 1910 m. balandžio 25 dieną. Namiškiai Vilniuje juos sutiko džiaugsmingai, tačiau euforija greitai baigėsi. Jascha puolė rengti platų repertuarą, kurį jam sudarė Nalbandian, tėvas sugrįžo muzikuoti Botanikos bei Bernardinų sodų restoranuose ir kavinėse.

Šeimai reikėjo kiekvienos kapeikos, kurią galėjo uždirbti. Tų metų vasarą Heifetz praleido Druskininkuose pas Ivaną Sezenevskį. Į kurortą gausiai suplaukdavo Sankt Peterburgo grietinėlė, tad Ruvin nebuvo sunku čia rasti darbą – muzikuoti restorane ar kavinėje. Šeima sugrįžo į Vilnių rugpjūčio pabaigo-

je, o rugsėjį tėvas ir sūnus vėl išvyko į Sankt Peterburgą. Auer toptelėjo geneali mintis – priimti 40-metį Ruvin į savo klasę kaip nemokamą studentą. Išlaiskinti egzaminą, Ruvin buvo įteiktas ilgai lauktas sertifikatas, kuris leido jam mieste nuomotis butą.

Į gimtąjį Vilnių sugrįžo ne iš karto

Šiame pasakojime mes liečiame tik tą genealaus smuikininko periodą, kuris susijęs su Lietuva. Tad „peršokime“ jo visą gyvenimą Vakaruose ir pakalbėkime apie dabartį. Lietuva Jascha Heifetz prisiminė tik atkūrusi Nepriklausomybę. Nors iki tol jo vardas kartkartėmis pasirodydavo publikacijose ar suskambėdavo vienoje kitoje kalboje, tikslesnės, išsamesnės informacijos nebuvo nei pateikiama, nei

R. M. Lapas prie J. Heifetz atminimo lentos Vilniaus gatvėje. 2020 m. birželio 24 d. Rimanto Dichavičiaus nuotr.

ieškoma. Kai 1960 m. Vilniuje koncertavęs Isaac Stern – dar viena XX a. smuiko legenda – panoro pagerbti savo šlovingąjį kolegą ir skirti jam vieną iš atliekamų pjesių, koncerto vedančioji nesuprato, ką ji turi pranešti. Tada Stern, priejęs prie scenos krašto, ištarė pats: „Jascha... Heifetz... Wilno...“

1994 m. ant buvusio IRMD muzikos mokyklos pastato buvo atidengta Heifetz paminklinė lenta. Vilniuje imta rengti Heifetz vardo tarptautinius smuikininkų konkursus, kurių žiuri du kartus vadovavo garsusis smuikininkas Gidon Kremer. Lietuvos žydų bendruomenės rūmuose atidaryta kamerinė J. Heifetz salė. Taip sau ir kitiems neleidžiame užmiršti didžiojo Jascha Heifetz ryšį su mūsų šalimi. Pradėjęs savo kelią Lietuvoje, jis iš lėto grįžta po šimtmečio...

Parengė
Raimundas Marius Lapas

Ypatinga autoriaus padėka – muzikologui Dario Sarlo už suteiktas archyvinės nuotraukos. Dario ir žmonos Aleksandros versta į anglų kalbą Galinos Kopytovos knyga „Jascha Heifetz. Early years in Russia“ turėtų sudominti kiekvieną išėivį inteligentą. Knygą galima užsakyti per „Amazon“ ir kitus šaltinius.

Heifetz šeima 1913 m. Iš kairės: Natan, Jascha, Fanny, Anna, Elza, Ruvin ir Pauline. Iš Maltese rinkinio (Nemirovskio archyvas)

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

Darius Bliznikas MD SC
Ear, Nose and Throat • Allergy

7110 West 127th st. Ste 210 708-586-2212
Palos Heights IL 60463 www.palosenet.com

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbotvietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elmhurst: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
Libertyville: 847-984-2500
www.illinoispain.com

WWW.DRAUGAS.ORG**AKIŲ LIGOS**

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5706 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
963 N. 129th Infantry Dr. #110
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

VETERINARAI

Dr. Gabriellė Rutkauskaitė,
veterinarė, kalba lietuviškai
Glen Ellyn
Animal Hospital,
21 S. Park Blvd.,
Glen Ellyn, Illinois.
Telef 630-469-7400.

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. SIMONA ŽILIŪTĖ
Dantų gydytoja
perėmė dr. Petreikytės kabinetą.
Laukiami ir seni, ir nauji pacientai.
9055 S. Roberts Road,
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
11739 Southwest Hwy,
Palos Hts, IL 60463
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. DAIVA BIDVA
Dantų gydytoja
950 York rd. #110
Hinsdale, IL 60521
Tel. 708-485-2828

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

www.draugas.org
773-585-9500

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:
• implantai
• tiltai, karūnos, protezai
• vaikų dantų gydymas
• šaknies kanalų valymas
• chirurgija
• parodontozės specialistas kabinete
• kosmetinės procedūros — „veneers“,
balinimas • TMJ/TMD gydymas

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguočiai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę – www.racinebakery.com

REAL ESTATE

FIRST RATE
REAL ESTATE

Chicago and
surrounding areas

Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886

E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Sponsoring Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

Patirtis – daugiau nei
35-eri metai

PERKA

BRANGIAI PERKU
GINTARO DIRBINIUS
IR GINTARO GRYNUOLIUS.
tel. 708-603-5494

Perkate ar parduodate namą?

Nekilnojamo turto
žinovė siūlo savo
paslaugas
pietvakarinėje
Michigano dalyje –
Harbor Country: Union
Pier, New Buffalo,
Sawyer, Harbert,
Bridgman, Three Oaks ir kt.
Aptarnauja ir Čikagos apylinkes.

21 Danutė (Donna)
Navickas

C21 Affiliated – Illinois & Michigan
Tel. 630-917-0062

SKELBIMAI
773-585-9500
www.draugas.org

LOT **Lufthansa** **SAS** **FINNAIR** **KLM**

doleris.com

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“
internete be jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ internete!

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Member
FDIC

REMKIME DRAUGO FONDA

Nuo 1992 metų Draugo fondas
padaeda išlaikyti mūsų lietuvišką,
katalikišką „Draugo“ laikraštį. Pri-
siminkite Draugo fondą savo
testamente. Keletas stambesnių
palikimų užtikrins „Draugo“ laik-
raščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

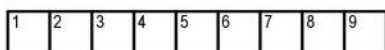
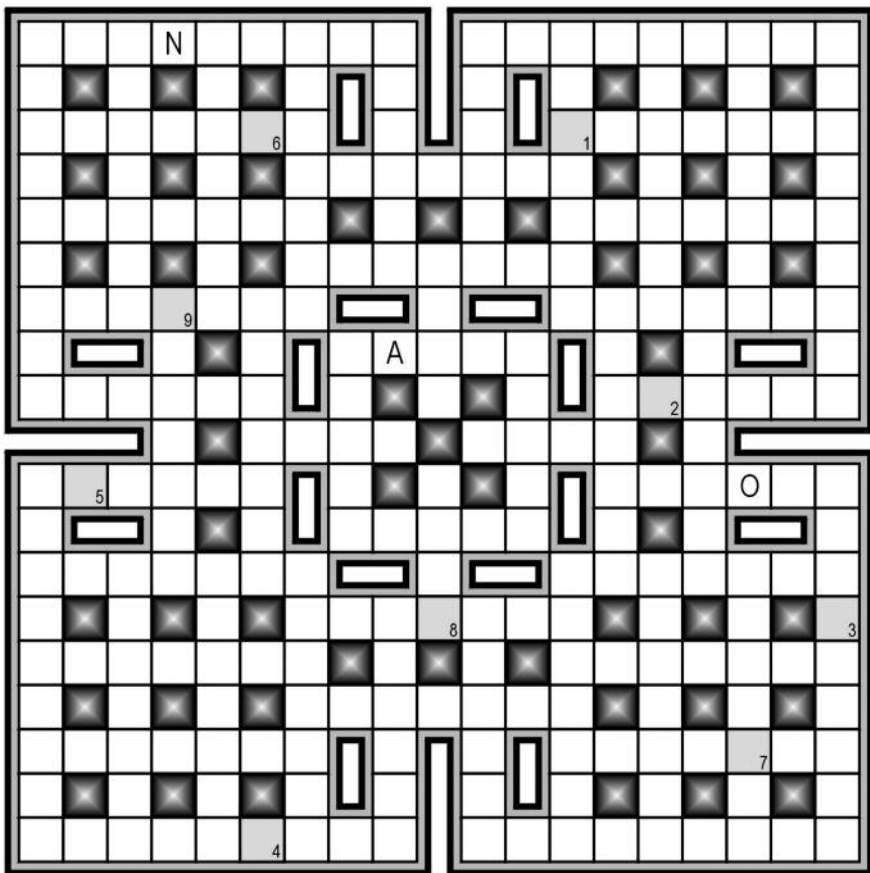
Surašymas Nr. 126

Surašykite į brėžinį duotus žodžius.
Pažymėtuose langeliuose perskaitysite užduoties atsakymą.

Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:

„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589

arba el. paštu – skelbimai@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

4 raidės:

AMEN – DŪDA – LIŽĖ – VĖLU.

5 raidės:

ALĖJA – KAŽIN – KŪDRA – NIMFA.

6 raidės:

GAZELĖ – IKONOS – IŠMOKA – LOKIAI – PEČIAI – POPURI – RAGENA – SNOBAI.

7 raidės:

ADAKSAI – AKCIZAS – ALLEGRO – ASPIDAI – ATLAUŽA – BRIAUNA – CHANUKA – DAILIDĖ – DAUGIAU – DAUGMUO – DEGIMAI – DYGULYS – FINIKAI – GRENADA – IDEALAI – IŠNAKTA – KASDIEN – KAZOKAI – KEFALĖS – KLASIKA – LALESYS – LEKCIJA – LYGUMAI – NUORODA – PERNIEK – PLAUKAI – RYKLIAI – RUBRIKA – SPALIAI – SUNKUMA – UŽAUSIS – ZOKNIAI.

9 raidės:

AGITACIJA – ATSKIRUMA – GRANDINĖS – GVAZDIKAI – IRIGACIJA – PABĖGĖLIS – PIKČIURNA – SVIESTINĖ.

VINTAGE DISTILLING HONEY VODKA
Los Angeles, California

Made with natural honey - Handcrafted in small batches, distilled from grain, with no artificial additives

Available now for nationwide shipping at **VINTAGEDISTILLINGCA.COM**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai
Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkaustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-285-1701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

SUBSCRIBE
Receive **BOTH!**
ONE YEAR DRAUGAS NEWS
12 ISSUES
LITHUANIAN HERITAGE
6 ISSUES
\$45 mailed
\$30 internet only

DRAUGAS NEWS
LITHUANIAN WORLD WIDE NEWS IN ENGLISH

My Paper – My Friend
My link to LITHUANIA!
www.draugas.org/news

LITHUANIAN HERITAGE
MAGAZINE IN ENGLISH
A supplement mailed separately

BENDRAUKIME!
www.facebook.com/draugolaikrastis

Kitokių minčių spiečiai

**Meškis Hugo
apžvalgininkas Lietuvos,
Žemės rutulio ir Visatos**

MALONĖ. Labas, labučiai. Arba. Kaip Jungtinėse Valstijose artėjant Padėkos dienai sakoma, dėkui, dėkui. Džiaugsminga diena. Džiugu, džiugu. Svajonių šalies prezidentas neišpasakytai maloningas šiuo metu. Būtent šiuo, kai milijonai kalakutų, netekę galvų, lekia (pakeliui užsukdami į orkaites) švesti Padėkos dienos. Jo Ekscelencija dovanojo gyvybes dviem jam dovanotiems kalakutams. Vieno vardas Riešutų sviestas, kito – Džemas (beje, pasaulyje tai labai įprasti vardai, kaip Kardamonas ir Čiobrelis, arba, kaip Cinamonas ir Kmynas, ar Cukraus pudra ir Vanilė). Malonės tuo nesibaigė. Kalakutai po renginio Baltųjų rūmų Rožių pievelėje buvo nuvežti į prabangų viešbutį „Willard Hotel“, kur apartamentuose praleido romantišką naktį su puikiausiais spragintų kakarūzų užkandžiais beigi gėrimais, panašiais į kakakolą. Savaitę papramogavę Amerikonijos sostinėje Vašingtone, jie keliaus į vieno universiteto tyrimų ir švietimo centrą, gyvens ant pievelės, kaip pas Jo Ekscelenciją užausyje. Beje. Vieną mūsų pažįstamą, vardu Sraiggaudas, šiomis dienomis ėmė kamuoti didybės manija. Turguje nusipirko žąsiną, vardu Žnaibingala, ir žąsį,

bando kas iš virtuvės atnešti per mažai. Tokių didžkukulių nebūna, tai – tik mažkukuliai. Ketvirtas miršta be sriubos, duok jam pasrėbti. Penktas į tokius patiekalus net nepažiūrėtų. Duok jam traškiai iščirškintą drūtą ešerį su keptų burokėlių salotomis! Šeštas pasisotins ir dubeniu žolelių su sūrio luiteliais ir riešutėliais. Septintam būtinai prireiks sraigių, o gal net varlių. Atrodė, kad visko pas mus Lietuvoje yra. Bet. Paaškéjo, kad ne. Atskriejo Centrinės mūsų valdžios iš Briuselio pranešimas į Vilnių, kad leista iš Azijos, Afrikos ir Pietų Amerikos į Europą importuoti skėrius žmonių maistui. Bus kepami ant iešmo ir keptuvėse, verdami, iš jų desertai žadami. Štai, taip. Vienas mūsų pažįstamas, vardu Sraiggaudas, susigraudino. Jis net musės nėra prarijęs, besimaudančios jo barščiuose. Ištraukęs, paklausia, ar nenusvilo, papučia, jei nudegus ir palaidžia laisvėn. O čia, mat, milijonai skėrių bus paklojama. Ir dėl ko? Vien dėl pilvo.

MIEGOJIMAS. Mūsų Dzūkijos kaimo kieme skruzdėlynas sumigo žiemai. Užsitarė visus langus, duris ir drybso sau šiltai. Viena stora skruzdėlė Calambina netilpo. Niekaip nelindo pro duris. Sakom, tingėjai per vasarą, kai giminės tšasė rąstus, kai kirmėlė nešė namo ant pečių? Tad ir užaugo meduolių rinkė ten, kur šiaip liemu turėtų būti. Mokslininkai suskaičiavo, kad kas penkta skruzdėlė vengia darbo. Nuėmė vieną šapą, kuriuo durys buvo užremtos. Oi, koks triukšmas kilo! Durininkų visas šimtas išlindo, kad klausia, kad klausia, ko mums žiemą prireikė? Ar druskos pritrūkom, jei pas kaimynes užsukom? Atsakom, kad ne. Palikot vieną bendradarbę lauke. Prašom įleisti. Calambinai šnibždam, teks mažumėlę pilvą įtraukti. Lindo lindo ir įlindo. Duris vėl užrėmė šapu. Tegu drūnija iki pavasario darbų ir šokių kolektyvas. Žiemą tik miško skruzdėms baisu. Jos visur aplink mato plaukuotą šerno galvą, nors šiandien jos net nėra. Gal laukinis paršas susirgo azijiniais tymais ar afrikiniu kokliušu? Na, mes ne daktarai, bet džiaugiamės skruzdžių ramybe. Nėr ko lįst prie jų. Juk miegantį lokį žiemą drįstų budinti tik visišką kvailys arba savizudis. Kai vožtų, galva nulėktų nuo pečių. O ką skruzdės? Nors vabalėlis vienas stipriausių pasaulyje, gali pakelti svorį, 50 kartų didesnę už savo, neapsigins pats.

MĒNULIAVIMAS. Pilnatis. Šios mėnulio fazės žinovai tvirtina turį įrodymų, kad per pilnatį aptemsta protas. Vienas mūsų pažįstamas, vardu Sraiggaudas, išėjo į miestą pasmal-

vardu, Žąsiūgina. Ir. Kadangi išleido visus pinigus, tadangi romantiškos nakties miesto X viešbutyje „Grand Hotel Kempinski“ su vaizdu į Gedimino pilį nebuvo. Kadangi dovanojo abiem pakūščiams gyvybes, tadangi pats nuėjo miegoti alkanut alkanutis. Didybės manija – brangi liga. Gydoma tik badavimo dieta.

STALAS. Gera nuotaika valgyti nepraso, o bloga visada alkana. Tačiau šiais laikais sunku su tais patiekalais įtikti. Vienas mėgsta tarkuotų bulvių cepelinus su mėsa, kitas būtinai, pasakys, kad nieko panašaus, nes jei mėgti, tik iš virtų bulvių. Trečias nei pirmų, nei antrų didžkukulių nemėgsta. Su mėsa visai kas kita. Bet. Tegu pa-

DRAUGO FONDAS

Kad istorija taptų šiandienos pamoka

Šiais metais Lietuva, įprasmindama didingą mūsų šalies praeitį, švenčia ne vieną svarbų jubiliejų. Kiekviena data – tai pamoka apie meilę ir patriotizmą.

Lietuvos Respublikos Seimas šiuos metus paskelbė legendinio partizano Juozo Lukšos-Daumanto metais – jo 100-osioms gimimo metinėms paminėti. Partizanas Juozas Lukša (1921–1951) – vienas ryškiausių kovotojų už Lietuvos laisvę, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio atstovas užsieniui. Du kartus prasiveržė per sovietų saugomą valstybės sieną, užmezgė ryšius su lietuviais emigracijoje, vakarams skleidė žinias apie rezistencinę kovą Lietuvoje. Jis – ryžtingas karys, sumanus vadas, geras strategas, psichologas ir analitikas, gebantis perprasti ir nuspėti priešų veiksmus. Tai – išskirtinė charizmatiška asmenybė, tapusi besąlyginės ištikimybės Lietuvai, rezistencijai, kovų draugams ir partizano priesaikai dėl tėvynės laisvės pasiaukojančio žmogaus simbolis. Juozas Lukša žuvo kovodamas, patekęs į pasalą. Palaikų užkasimo vieta nežinoma iki šiol.

Mes turime savo asmeninę laisvę, o iš jos kyla ir mūsų bendruomenės, visuomenės, Tėvynės laisvės sąvoka. Mums atrodo, kad mūsų laisvė yra užtikrinta. Tačiau mes turime visada prisiminti, kad Dievas mus sukūrė iš meilės ir tam yra duota mums laisvė. Mes turime augti santykiuose su Dievu, kad mokėtume mylėti vieni kitus ir kartu išmoktume mylėti tėvynę ir laisvę.

„Draugas“ spausdintu žodžiu kovojo už Lietuvos idealus. Auka Draugo fondui – tai auka už daugelį metų skelbtą krikščionišką lietuvišką, patriotišką žodį.

Draugo fondas dėkoja visiems už aukas ir nepamirškime įrašyti jį į savo testamentus.

Draugo fondo 2021 metų rudens įnašai

Su 2,000 dolerių
Gediminas Balanda, Harrison Twn, **garbės narys** iš viso 23,000 dol.

Su 500 dolerių:
Algis ir Teresė Kazlauskai, Orland Park, IL, **garbės nariai**, iš viso 12,720 dol.
Juozas ir Irena Polikaičiai, Le-mont, IL, **garbės nariai**, iš viso 3,750 dol.

Su 200 dolerių:
Vytautas ir Aldona Čepėnai, Darian, IL, **garbės nariai**, iš viso 3,100 dol.
Dalia Tallat-Kelpša, Palos Height, IL, **garbės narė**, iš viso 2,800 dol.
Vytautas ir Rita Saliamonai, Vista Canada PL, CA, iš viso 200 dol.

Su 150 dolerių:
Antanas ir Vida Gilvydis, Homer Glen, IL, **garbės nariai**, iš viso 1,800 dol.
Algimantas ir Danutė Liaugaudai, Downer Grove, IL, iš viso 600 dol.

Su 100 dolerių:
Jonas ir Laima Šalčiai, St. Petersburg, FL, **garbės nariai**, iš viso 7,270 dol.
Irena ir Sabina Ancerys, Porter, IN, **garbės narės**, iš viso 4,905 dol.
Eugenijus ir Regina Šilgaliai, Willoughby, OH, **garbės nariai**, iš viso 2,910 dol.

Jonas Svera, Bloomfield Hills, MI, **garbės narys**, iš viso 2,930 dol.
Nellia Paulauskas, Chicago, IL, **garbės narė**, iš viso 1,986 dol.
Danguolė Ilginytė, Palos Hills, IL, **garbės narė**, iš viso 1,010 dol.
Bronė Volertienė, Delran, New Jersey, iš viso 900 dol.
Jonas ir Jūratė Variakojai, Burr Ridge, IL, iš viso 800 dol.
Šarūnas ir Audronė, Highland Park, IL, iš viso 700 dol.
Maria Kucinas, Downers Grove, IL, iš viso 485 dol.
Donna Laureckas, Burr Ridge, IL, iš viso 250 dol.
Šarūnas ir Audronė Užgiriai, Highland Park, IL, iš viso 700 dol.

Su 50-40-30-25 dolerių:
Ilona Laucius, Union Pier, MI, **garbės narė**, iš viso 2,175 dol.
Danguolė Jurgutienė, W. Bloomfield, MI, **garbės narė**, iš viso 2,900 dol.
Ramunė Kubiliūtė, Evanston, IL, **garbės narė**, iš viso 1,890 dol.
Audronė Bernatavičienė, Orland Park, IL, iš viso 880 dol.
Dalia Šaulys, Chicago, IL, iš viso 838 dol.
Donatas ir Indrė Tijūnėliai, Le-mont, IL, iš viso 630 dol.
Jane Motivans, Bethesda, MD, iš viso 50 dol.
Jonas Kaunas, Downers Grove, IL, iš viso 30 dol.

Draugo fondas nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams už partizano Juozo Lukšos paminėjimą.

sauti, ar daug tokių gyventojų slankioja gatvėmis. Piliečiams linksmi pamišusiomis akimis liepė vaikščioti kairiuoju šaligatviu, o lengvai išprotėjusiomis – dešiniuoju. Ką daryti su tais, kurių žvilgsniai piktai paklaikę, buikai abejingi? Nurodyta marširuoti pėsčiųjų perėjose pirmyn atgal, kol stos sutemos ir iš arti taps sunku atskirti, kas yra kas, tada leista pareiti namo. Žinoma, kaip visada pasitaikė veikėjų kiaulės akimis. Tie nepaisė teisėtų Sraiggaudo reikalavimų ir krėtė ne kvailystes, jos būtų visiškai suprantamos per pilnatį, o kiaulystes. Šios mėnulio fazės žinovai negalėjo pa-

aiškinti nepaaiškinamo fenomeno, pasiūlė palaukti delčios ir pažiūrėti, gal ši pakeis kiaulišką požiūrį į aplinką bei aplinkinius. Sunku ginčytis. Bet. Pilietis Sraiggaudas nusprendė atlikti mokslinį tyrimą: jei per pilnatį padaugėja durnysčių, per jaunatį turėtų stebėti protingysčių perteklių. Vieną įrodymą jis turi. Vos stojusi pilnatis pirmiausiai pati visiškai užtemo. Proto antplūdį per jaunatį mūsų pažįstamas nusprendė stebėti veidrodyje. Ir kur reikės dėti, jei rasis jo per daug?

Užrašė **Alfredas Zdramys**

Lapkričio 30-oji - GIVING TUESDAY

Prisidėkite prie šios kilnios pasaulinės iniciatyvos, remdami „Draugo“ laikraštį ir padėdami puoselėti lietuvišką žodį bei skleisti lietuvišką kultūrą. Paaukoti galima per PayPal „Draugo“ svetainėje: www.draugas.org

Arba – padovanokite sau ar kitam „Draugo“ prenumeratą

DRAUGAS
Mes rašome apie jus!

DRAUGAS NEWS
LITHUANIAN HERITAGE
Lithuanian news in English

REMK skaitydamas:

Draugas – www.draugas.org,
Draugas News – www.draugas.org/news,
Lithuanian Heritage – www.draugas.org/lh

REMK pirkdamas:

smile.amazon.com (paramos gavėjas – Draugas Foundation)

REMK skleisdamas žinią

užsisakyk nemokamą naujienlaiškį svetainėje www.draugas.org

REMK draugaudamas

Facebook Draugas, Draugas News

4545 W 63rd Street, Chicago, IL 60629 • 773-585-9500

A † A JUOZUI JAKAVONIUI-TIGRUI

iškeliavus Anapilin, siunčiame gilią užuojautą visai Jakavonių šeimai, praradus Tėvą ir Senelį. Dėkingi Dievui už pažintį su juo, už jo garbingą gyvenimą ir darbus, įamžinant partizanų pasiaukojimą Lietuvos Nepriklausomybei. Prisiminsime Juožą savo maldose.

Danguolė ir Jurgis Biručiai, Tadas ir Rima Biručiai, Paulius, Krista, Tomas ir Lukas Biručiai, Adria, Vidas, Kovas, Gytis ir Evalina Neverauskai

Žymenį

„Geriausios laidojimo paslaugos“

Southtown suteikė

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

11028 S. Southwest Hwy. Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410 www.palosgaidasfh.com

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

Lietuvių tautinių šokių instituto visuotinis narių susirinkimas vyks nuotoliniu būdu
š. m. gruodžio 12 d., sekmadienį

Kviečiame visus narius dalyvauti.

Norint daugiau informacijos malonėkite susisiekti su instituto pirmininke Violeta Smieliauskaite-Fabianovich.

Rašykite elektroniniu paštu: LTSI.fabiano@gmail.com

PUČIA VĖJAS NEŠA LAIVA...

Mylėkime
Lietuva iš
tolo!...

Geriausią **dovana!**
MOTINĖLĖ ŽĄSIS **SVEIKINA JUS!**

SPINDULYS LITHUANIAN CHILDRENS VIDEOS & LITHUANIAN MOTHER GOOSE PLAYHOUSE - NOW ON YOUTUBE!

Mother Goose Playhouse by Spindulys
Featured here is a channel for kiddies... children wanting to learn Lithuanian from a teacher who has excelled in this for over 50 years...

Let a 'Lithuanian Mother Goose' teach you some basics in a series of short episodes for primary school kids learning Lithuanian. Produced in 2020 by DR Varnas and Darija Varnas these short videos form a new chapter in the activities of Spindulys.

Mažų ir didelių laukia Los Angeles CA gyvenanti ilgametė mokytoja Danguolė Varnienė, pasivadinti Motinėle Žąsimi. Ji papasakos įdomių lietuviškų pasakų, pamokys lietuviškų dainelių, supažindins su kalendorinėmis šventėmis, šalia pateikdama jų paaiškinimą anglų kalba. Vaikai turės galimybę ne tik susipažinti su lietuvių tautosaka, papročiais, bet ir plėsti savo žodyną. Tai puiki pagalba tėveliams ir seneliams, auginantems savo mažuosius ne Lietuvoje. Susidomėjusius prašome kreiptis el. paštu spindulys@aol.com. Čia galite rasti filmuotos medžiagos:

SPINDULYS.COM

draugas.org/mirties

10% BONUS - 7.3% AVG GAIN

Uncapped Accumulation – NO FEES
Global Coverage – Lifetime Income

safeIRAsolutions.com

No risk consultation by
phone - in office - or home.

IT'S RETIREMENT ELEVATED - Rob Pastore - 219-712-0488

Withdrawal charges, bonus recovery & market value adjustment may apply to withdrawals made during the withdrawal charge period. This is a product of the insurance industry and not guaranteed by any bank, nor insured by FDIC or NCUA/NCUSIF. Not a deposit. Not insured by a federal government agency. Restrictions apply. May only be offered by a licensed insurance agent.

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS
* 14911 127TH STREET, LEMONT *

Kalėdinė mugė

Gruodžio 4 - 5
9:00 VR IKI 3:30 VPP   10:00 VR IKI 2:30 VPP

Puikus lietuviškas maistas, juvelyrika, molio, stiklo bei kiti meno dirbiniai, gintaras, kepiniai, naminiai muilai, rūbai, eteriniai aliejai, sveikatos produktai, knygos, organinės daržovės ir dar daugiau!

Lithuanian World Center, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439
Daugiau informacijos PLC raštinės tel. 630-257-8787 arba aleknaite@lcenter.org

Igyvendinkime gražią idėją

Artėja gražiausios metų šventės – Kalėdos! Šia proga pirmoji Lietuvos ponija Diana Nausėdienė kviečia pasaulio lietuvių bendruomenes įsitraukti į „Baltojo paukščio“ akciją. Šia akcija siekiama suburti visuomenę kūrybiškumui, susitelkimui, bendrystei ir tiesiog smagiam užsiėmimui.

Lapkričio 28 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Čiurlionio meno galerijoje Jaunimo centre vyks vilnos paukščio vėlimo pamoka. Visomis priemonėmis bus pasirūpinta. Norintys dalyvauti turi iš anksto užsiregistruoti. Dalyvių skaičius ribotas. Šį projektą remia Lietuvos šaulių sąjunga išėivijoje ir Čiurlionio meno galerija.

Jūsų nuveltai paukščiai turi nutūpti ant Lietuvos Prezidentūros eglės iki gruodžio 20 d., tad laiko – nedaug!

Pasiteirauti tel. 773-875-4531. Užsiėmimas nemokamas.

GRUODŽIO 19D., SEKMADIENĮ 12:30PM

Kūčios

PRIE BENDRO ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS GIMIMO PARAPIJOS STALO

“KŪČIOS” (FISH) DINNER IN THE PARISH HALL ON SUNDAY, DECEMBER 19 AT 12:30 PM.

DĖL REZERVACIJOS SKAMBINTI AUDRAI 773-776-4600 ARBA 773-860-7547.
TO MAKE A RESERVATION PLEASE CALL AUDRA. 773-776-4600.

GRUODŽIO 19 D., SEKMADIENĮ 12:30 VAL. P. P.
Dėl rezervacijos skambinti Audrai
777-776-4600 arba 773-860-7547

JAV INSURANCE AND FINANCIAL
708-433-7777

Automobilių, Namų, Gyvybės, Biznio, **DRAUDIMAI**

Draudžiame IL, IN, FL ir MI valstijose

Notarinės paslaugos - NEMOKAMAI

Vilma   Virginija

7667 W. 95th St., Suite 207
Hickory Hills, IL 60457
www.javinsuranceandfinancial.com

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION

1 YR - 0.75% APY*
2 YR - 1.00% APY*
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

www.facebook.com/draugolaikrastis

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com
Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

draugokalendarius.org

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747